

Madéfalvi veszedelem, 1764. január 7. – 2021. január 7.

Megemlékeztek a siculicidium emlékművénél

Potápi Árpád János, a magyar miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára mond beszédet a madéfalvi veszedelem 257. évfordulóján tartott megemlékezésen. Fotó: MTI

Madéfalva önkormányzata január 7-én délelőtt 10 órakor a Szent Anna tiszteletére felszentelt kápolnában a Tamás József nyugalmazott segédpüspök által bemutatott szentmisével, 11 órától pedig a siculicidium em-

lékművénél beszédekkel és koszorúzással emlékezett a madéfalvi veszedelem 257. évfordulójára.

Mózes Edith

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Beavatkozna a kormány az energiapiaci liberalizációba

Mint ismeretes, januártól liberalizálták a hazai villamosenergia-piacot, aminek az a legfontosabb hozadéka, hogy a lakossági fogyasztók a jövőben már nem az ANRE által megszabott, hanem a piaci verseny által kialakított árat fizetik a felhasznált villanyáramért.

3.

II. Erzsébet épp csak rajta van az első 50 legbefolyásosabb nő listáján

A brit uralkodó épphogy belefért az első ötvenbe a Forbes magazin száz-as listáján, ami a világ legbefolyásosabb nőit összesíti 2020-ban. II. Erzsébet, túl azon, hogy brit királynő, a világ 53 szuverén országát magában foglaló Nemzetközösség feje is.

5.

Kétszázhusz éve nem volt példa hasonló erőszakra

Az elmúlt több mint 220 évben nem volt példa olyan mértékű erőszakra a Capitoliumban, mint szerdán, amikor a Donald Trump távozó amerikai elnököt támogató tüntetők betörték az épületbe, és megszakították a demokrata párti jelölt, Joe Biden győzelmét hozó november 3-i elnökválasztás eredményének véglegesítését.

18.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- ▶ kontaktlencse-felírás és rendelés
- ▶ ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- ▶ mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- ▶ a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- ▶ kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- ▶ korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- ▶ szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- ▶ új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- ▶ terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Egyelőre marad a digitális oktatás

Bodolai Gyöngyi

Most már egészen biztos, hogy a téli szünet lejártaival, január 11-től továbbra is digitális formában folytatódik az oktatás a romániai iskolákban – jelentette ki sajtónyilatkozataiban Sorin Cîmpeanu tanügyminiszter. Ugyanakkor beszámolt azokról az intézkedésekről is, amelyeket a biztonságos iskolába járás érdekében indítványozott, továbbá, hogy január utolsó hetére tolt ki a döntést arról, hogy a második félévtől visszatérhetnek-e az iskolába a diákok.

Január 11-ig adatokat kért a tanintézmények online oktatáshoz szükséges felszereltségéről, arról, hogy hány tanár tudja használni azt, és hány diák maradhat lezáratlanul, mert nem tudott bekapcsolódni az online oktatásba. Adatokat kért továbbá az újabb fertőzések számáról, hogy az így kialakult helyzeteket összevethessék a más országokban hozott intézkedésekkel.

Mivel nincsenek pontos statisztikai adatok arról, hogy a tanügyben dolgozók hány százaléka kész arra, hogy beoltassa magát a koronavírus elleni vakcinával, egy másik kérdőívet is indítottak, hogy tisztázzák az országos helyzetet. Romániában összesen 340.000 oktatásügyben dolgozó személyt kellene beoltani, ebből 293.000-en a közoktatásban, 47.000-en a felsőoktatásban tevékenykednek. Az oltás számukra sem lesz kötelező – erősítette meg Sorin Cîmpeanu,

(Folytatás a 3. oldalon)

JANUÁR

8., péntek

A Nap kel
8 óra 5 perckor,
lenyugszik
16 óra 53 perckor.
Az év 8. napja,
hátravan 357 nap.

IDŐJÁRÁS

Eső, havas eső lehetséges

Hőmérséklet:
max. 3 °C
min. -1 °C

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker LOTO
21, 6, 29, 14, 19 + 18
NOROC PLUS: 1 8 3 7 7 2

40 LOTO
12, 11, 33, 36, 7, 35
SUPER NOROC: 7 2 8 1 8 7

6/5 LOTO
31, 49, 45, 37, 17, 16
NOROC: 7 9 5 0 4 2 2

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Két beruházás finanszírozását hosszabbítják meg

Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere két mellékletet írt alá, amely a Fejlesztési Minisztériumtól érkezett, és két, az országos helyi fejlesztési programban (PNDL) szereplő beruházás finanszírozási időszakának meghosszabbításáról rendelkezik. Az egyik beruházás a vasúton is átívelő Maros-híd főjavítását – az erre elkülönített összeg 16.074.529 lej –, a másik a Marosvásárhelyi Művészeti Szakliceum speciális didaktikai és laboratóriumi eszközökkel, továbbá bútorokkal való felszerelését szavatolja – az erre elkülönített összeg 725.961,88 lej. Az új kivitelezési határidő mindkét esetben 2022. december 31.

Gyertyagyújtás a doni áldozatok emlékére

A járványügyi helyzetre való tekintettel idén elmarad az EMKE Maros megyei szervezete és a Marosvásárhelyi 23. Határvadász Hagyományörző Csoport által évről évre megszervezett nyilvános megemlékezés. Ennek ellenére a korábbi emlékredezvények szervezői arra kérik a megemlékezni vágyókat, hogy a Don-kanyari offenzíva 78. évfordulóján, január 12-én, kedden egyénileg helyezték el koszorúikat, és gyújtsanak gyertyát az elesettek emlékére a marosvásárhelyi római katolikus temetőben, a Don-kanyari áldozatok emlékművének.

Igyekeznek behajtani a hátralékokat

Mezőpanit község helyi tanácsa arról döntött, hogy a 2021. évi helyi adókat és illetékeket nem emeli, csak a törvény által előírt 3,8%-os inflációs értékkel. A döntés fő oka, hogy a világvárvány okozta gazdasági válság kedvezőtlenül érintette a vállalkozásokat és a magánszemélyeket is. A hivatal adóügyi osztálya igyekszik behajtani a hátralékokat, hiszen a községben sok beruházási projekt van folyamatban, amelyeknél az önrészt biztosítani kell – tájékoztatott közösségi oldalán Bodó Előd Barna polgármester.

Kezdődik a fametszés

Marosvásárhelyen a napokban kezdik meg a fametszést – jelentette be a polgármesteri hivatal. Erre azért van szükség, hogy megelőzzék a viharok okozta esetleges károkat. Első körben a Nicolae Bălcescu lakónegyedben veszik sorra a fákat, a lakókat a munka megkezdése előtt egy nappal értesítik. Arra kérik őket, hogy a meghirdetett időpontokra tegyék szabaddá a zöldövezetet, illetve a munkálatok ideje alatt ne parkolják autóikat a metszésre kijelölt fák környékén.

Fenyőt az állatoknak!

A polgármesteri hivatal a marosvásárhelyi állatkerttel közösen elindította a Fenyőt az állatoknak! elnevezésű kampányt. Az állatkert pénztáránál átvesszik a lebontott karácsonyfákat, hogy ezeket különböző célokra használják fel. A kisebb ágakat etetésre, a nagyobbakat pedig az állatok élőhelyének komfortosabbá tételére használják. Átvesszik a cserépes karácsonyi fenyőket is, melyeket a park területén ültetnek el.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Isten éltesse!

Ma GYÖNGYVÉR, holnap MARCELL napja. MARCELL: latin eredetű, a Marcellus családnévből származik, ez pedig a Marcus (magyarul Márkus) becézőjéből.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2021. január 7.

1 EUR	4,8701
1 USD	3,9758
100 HUF	1,3620
1 g ARANY	244,4274

Iskolabővítés és napközitervek Dózsa György községben Felújítják a Rákosi Lajos Általános Iskolát

Fotó: Nagy Tibor

Húsz év alatt a Dózsa György községi tanintézményekbe járó gyerekek létszáma csekély mértékben csökkent, így létjogosultsága lehet az iskolák és óvodák fenntartásának, bővítésének és korszerűsítésének.

Szer Pálosy Piroska

A Dózsa György községi Rákosi Lajos Általános Iskola bővítésére és felújítására finanszírozási kérelmet nyújtottak be, az önkormányzat önrésze 2,6 millió lej. A 6,5 millió lej összértékű terv elbírálás alatt van, de mindenáron megvalósítanák, mert egyre nagyobb az igény egy sportteremmel

és laboratóriumokkal felszerelt korszerű iskolára. 2008-ban a nagyteremi 1–8. osztályos iskola és óvoda épületét is szépen felújították. A tervek között szerepel a Lőrincfalvára és Teremiújfaluba tervezett napközi otthonok építése – mivel erre is egyre nagyobb igény mutatkozik a szülők részéről –, akárcsak a községek központi óvoda felújítása, bővítése és felszerelése is. A lőrincfalvi napközi otthon 1.047.920 lejbe kerül, az összeg fele az önkormányzat saját hozzájárulása, a teremiújfalvi napközi felépítése 1.353.602 lejbe kerül. A községek központi óvodájának a felújítása és kibővítése, valamint felszerelése több mint 870 ezer lej, ebből a hivatal önrésze közel 380 ezer lej.

Felmérés az esélyegyenlőség társadalmi megítéléséről

A válaszadók 86%-a szerint a nők és a férfiak egyenlő jogokkal rendelkeznek

Románia állampolgárainak 86%-a gondolja úgy, hogy a nők és a férfiak egyenlő jogokkal rendelkeznek – derült ki abból a kutatásból, amelyet az ötos fenntartható fejlődési cél – az esélyegyenlőség társadalmi megítélésének felmérése céljából készítettek.

A válaszadók csaknem háromnegyede (73%) úgy véli, hogy nem számít a munkaviszonyban a munkavállaló neme. Csak 7%-uk részesítené előnyben a férfi kollégákat, míg 10%-uk a női kollégákat. A válaszok eloszlása ebben az esetben azt mutatja, hogy létezik a nemek közötti egyenlőség, legalábbis elvi szinten. Érdekes eredmények születtek a nemek közötti egyenlőség fontosságára vonatkozó kérdésekből a gazdaságban, a demokráciában és a személyes kapcsolatokban. A megkérdezettek 89%-a úgy véli, hogy ez az elv fontos a gazdaság számára, 90%-a tartja fontosnak a demokrácia szempontjából, míg 91%-uk számára van jelentősége személyes kapcsolatokban.

A barométer eredményei következetes hozzáállást jeleztek azon elképzeléssel szemben, miszerint egy nőnek fel kell adnia karrierjét a gyermekevelés érdekében. Az állampolgárok 69%-a ellenzi azt a sztereotípiát, miszerint a

férfi karrierjét a feleség karrierje fölé kell helyezni, és elsőpró mértékben 92%-uk úgy véli, hogy természetes, ha egy nőnek saját bevételi forrása van.

A válaszadók ugyanakkor kategorikusan elutasították a nők elleni erőszak minden formáját, tudatában annak, hogy a nők bántalmazása a férfiak és nők közötti egyenlőtlenség leggyakoribb megnyilvánulása, úgy értékelik, hogy a nemek közötti egyenlőség kérdése javult az elmúlt tíz évben, de sokkal magasabb elvárásaik vannak a következő tíz évre. Másrészt a válaszadók meglehetősen konzervatív álláspontot képviselnek a nemi szerepek tekintetében. 79%-uk egyetért abban, hogy „a nők nagyobb valószínűséggel döntenek érzelmek alapján”, 76%-uk egyetért azzal, hogy „a férfi legfontosabb szerepe a pénzkeresés”, és a megkérdezettek 83%-a szerint a nők legfontosabb szerepe az otthon- és a családgondozás.

A felmérést a SIPOCA 613 „Fenntartható Románia” – Románia fenntartható fejlődésre vonatkozó nemzeti stratégiájának megvalósításához szükséges stratégiai és intézményi keretrendszer fejlesztése – program keretén belül készítették. Az eredmények itt találhatóak: <https://bit.ly/3hHdRZE> (közlemény)

Május 1. strandtörténelmi állandó kiállítás

A marosvásárhelyi Artecotur Egyesület a Maros Sportklubbal közösen gyűjtést szervez fotókiállításához. Azokat a digitális és/vagy analóg módon (papírképek) készített felvételeket várják, amelyek az egykori marosvásárhelyi Május 1. strandon készültek. A felvételek tükrözhetik a fürdő hangulatát, vagy lehetnek valamilyen sporteseményről (úszás, vízilabda), illetve ábrázolhatnak olyan sportolókat, csapatot, akiknek/amelyeknek a karrierje az egykori strandhoz kötődik. A fényképekből előválogatás után állandó kiállítást állítanak össze, amelynek anyagát az új uszoda falaira helyezik ki. A digitális képeket a

gyvaja67@gmail.com e-mail-címre várják, míg a papírképeket a Népújság apróhirdetést felvevő irodájába (Dózsa György utca 9. szám, II. emelet) lehet borítékban eljuttatni, ahonnan skennelés után visszaszolgáltatjuk a tulajdonosnak. Mind a digitális, mind a papírképekhez mellékeljenek leírást a következő információkkal: a fénykép szerzőjének neve, elérhetősége, a készítésének időpontja, az ábrázolt személyek, sportolók, csapatok neve(i), esetleg a sportesemény megnevezése (helyi, megyei bajnokság, emlékverseny stb.). Bővebb információ a 0744-604-244-es telefonszámon.

Oltási kampány a MOGYTTE-n

A Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetemen január 5-én, kedden elkezdődött az orvostanhallgatók és a klinikai környezetben is dolgozó oktatók számára a Covid-19 elleni oltásra a feliratkozás. Az egyetem ugyanakkor felhívja az orvosi karon, az angol nyelvű orvosi, a fogorvostani, gyógyszerészeti, mérnöki és informatikai karokon tanuló hallgatói figyelmét, hogy február 8-tól a második félévben (hármast modul) zajló oktatás hibrid rendszerben történik: a kurzu-

sok legnagyobb részben online, a klinikai/gyakorlati oktatás onsite zajlik. A hallgatók és oktatók védelmének érdekében az egyetem vezetősége hangsúlyozottan kéri a hallgatók és oktatók feliratkozását az oltásra. Az ezzel kapcsolatos döntés a betegekkel való jövőbeli interakciókra és a bentlakásos életre is kihatással van. Az orvosi személyzet után az oltás az egyetem más hallgatóinak és személyzetének is rendelkezésére áll. Az egyetem vezetősége a következő napokban ismerteti az oltási folyamat részleteit.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Beavatkozna a kormány az energiapiaci liberalizációba

A kormány január 15. után módosítani fogja a villamosenergia- és földgáztörvényt annak érdekében, hogy világosan meghatározza a villamosenergia-piac liberalizálásának menetét – jelentette ki Virgil Popescu energiaügyi miniszter azt követően, hogy tárgyalt az Országos Energiaár-szabályozó Hatósággal (ANRE).

Nyilatkozata alapján a miniszter azt szeretné elérni, hogy azok a lakossági ügyfelek, akik a villamosenergia-piac liberalizálását követően nem kötnék új versenypiaci szerződést, ne az úgynevezett egyetemes szolgáltatóhoz kerüljenek automatikusan, amely egyébként jóval drágábban értékesíti az elektromos energiát, hanem az aktuális szolgáltató legolcsóbb ajánlatát kapják meg.

„Tárgyaltam az ANRE-vel, és egyeztettem a Versenytanáccsal is. Még hagyok időt gondolkodásra az ANRE-nek, de kijelentem, hogy a kormány január 15. után cselekedni fog, és úgy módosítja a villamosenergia- és földgáztörvényt, hogy világosan meghatározza, miként menjen végbe a liberalizáció” – mondta Popescu, és azt is hozzátette, hogy erre akkor fog sor kerülni, ha az ANRE, amely a hazai jogszabályok és az EU-s irányelvek szerint is a liberalizáció megvalósulását szabályozza, nem tud előállni megfelelő megoldással.

Popescu szerint az általa javasolt megoldás nem sérti a piaci versenyt, és ezt állítása szerint a Versenytanács is megerősítette. „Azt szeretném felajánlani a fogyasztóknak, hogy közvetlenül hozzáférhessenek az aktuális szolgáltató legolcsóbb ajánlatához, és amennyiben ez nem felel meg számukra, lehetőségük lesz arra, hogy más szolgáltatót válasszanak. De nem helyezzük át őket kötelező módon a drágább egyetemes szolgáltatásra” – mondta Popescu.

Mint ismeretes, januártól liberalizálták a hazai villamosenergia-piacot, aminek az a legfontosabb hozadéka, hogy a lakossági fogyasztók a jövőben már nem az ANRE által megszabott, hanem a piaci verseny által kialakított árat fizetik a felhasznált villanyáramért.

A változás hatmillió, mostanig a szabályozott energiapiacra maradt fogyasztót érint. Az érvényben levő rendelkezések szerint azok a fogyasztók, akik nem kötnék versenypiaci szerződést, automatikusan átkerülnek az úgynevezett egyetemes szolgáltatóhoz, ahol 13-26 százalékkal nagyobb villanyszámára számíthatnak. A legnagyobb mértékű, 26 százalékos drágulásra a bányási Enel Distribuție, a legalacsonyabb, 13-14 százalékos áremelésre az E.ON Distribuție és az észak-erdélyi Electrica ügyfelei számíthatnak. *(hírösszefoglaló)*

Böjte Csaba: mindenki vegye komolyan a fertőzést!

A dévai gyermekotthon alapítója arra biztatja az embereket, hogy vegyék komolyan a koronavírust, mert „nehéz tőle megszabadulni”.

Böjte Csabát csütörtökön Budapesten fogadta hivatalában Kásler Miklós, az emberi erőforrások minisztere. Ezt követően közös sajtótájékoztatót tartottak abból az okból, hogy a ferences szerzetes felépült a koronavírus-fertőzésből.

A dévai gyermekotthon alapítója elmondta, hogy novemberben nagyon köhögött. Kásler Miklós felhívta, és észlelte, hogy beteg, ezért intézkedett a magyarországi kezeléséről. December elején jöhetett ki a Szent László-kórházból.

Azért látogatott most el a miniszterhez, hogy személyesen is megköszönje neki a segítségét. Szép, hogy valaki úgy is számíthat a magyar egészségügyre, hogy nem él életvitelszerűen az országban – mondta Böjte Csaba.

Kásler Miklós felidézte, értesült arról, hogy a szerzetes beteg. Hallotta a telefonban, hogy a dévai gyermekotthon alapítója komoly légzési nehézségekkel küzd.

Fotó: MTI

A miniszter beszámolt arról is: Böjte Csaba látogatása alkalmat adott arra, hogy megbeszéljék a koronavírus-járvány összefüggését az emberek életmódjával, a szolidaritással, a segítőkészséggel. *(MTI)*

Százezerből egy embernél váltott ki heves allergiás reakciót a BioNTech/Pfizer-oltóanyag az Egyesült Államokban

Százezerből egy embernél váltott ki heves allergiás reakciókat a BioNTech és a Pfizer cégek koronavírus elleni oltóanyaga az Egyesült Államokban – számoltak be szerdán amerikai egészségügyi szakemberek, hangsúlyozva, hogy az immunizáció előnyei jelentős túlsúlyban vannak.

Az adatok az Egyesült Államok Betegségellenőrzési és -megelőzési Központjától (CDC) származnak, amely 21 esetben dokumentált anafilaxiás sokkot 1.893.360 oltás beadását követően a december 14. és 23. közötti időszakban – olvasható a Medicalxpress című orvostudományi hírportálon.

„Ez azt jelenti, hogy átlagosan 11,1 anafilaxiás eset jut egymillió dózisa” – mondta Nancy Messonnier, a CDC vezető beosztású munkatársa, hozzátéve, hogy az influenzaoltások esetében ez az arány nagyjából 1,3, vagyis ennek a vakcinának az esetében az anafilaxiás esetek aránya csaknem tízszer magasabb. Messonnier ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a BioNTech/Pfizer-oltóanyagra adott túlérzékenységi reakció

előfordulása még így is „rendkívül ritka”, és az emberek legfőbb érdeke, hogy beoltassák magukat, tekintettel arra, hogy a Covid-19 és annak szövődményei sokkal nagyobb veszélyt jelentenek az egészségükre.

Az oltóanyagra rosszul reagáló 21 ember átlagéletkora 40 év volt. Tizenkilenc esetben nőknél jelentkezett heves allergiás reakció. A tünetek – köztük bőrkivörösítés, nyelvdagadás, nehéz légzés és rekedtség – átlagosan a beoltást követően 13 perccel jelentkeztek. Az anafilaxiás sokkot kapott emberek közül senki nem halt meg.

Messonnier szerint a szakemberek már vizsgálják, hogy az oltóanyag mely összetevője válthatta ki az allergiás reakciót. Az egyik lehetséges anyag a polietilén-glikol (PEG), amelyet soha elelőtt nem használtak még engedélyezett vakcinában, ám amely megtalálható olyan hétköznapi termékekben, mint a samponok és fogkrémek.

Mind a Pfizer, mind a Moderna amerikai gyógyszeripari vállalat koronavírus elleni vakcinájában van PEG-molekula. *(MTI)*

Mezőgazdasági prioritások

A Florin Cîțu kormányában is funkciói maradt Adrian Oros mezőgazdasági miniszter az új évben először január 5-én találkozott a szaktárca munkatársaival.

A megbeszélésen mindenekelőtt azokat a fontosabb irányvonalakat körvonalazták, amelyeket kijelöltek a kormányprogramban. A megbeszélést követően a miniszter egyebek mellett a következőket nyilatkozta: „A tanácskozáson elsősorban a 2021–2027 közötti országos stratégia célkitűzései megvalósításának lehetőségeit mérlegettük. Ezek többek között a társulások létrejöttének szorgalmazása, a mezőgazdasági élelmiszeripari termékek kereskedelmi mérlegének kiegyenlítése

a hiány kiküszöbölésével, a nagy termőföldi öntözőprogram folytatása, a vidéki települések elnéptelenedésének megfékezése, ugyanakkor fontosnak tartják olyan törvényt bevezetni, amely kiszűri a „támogatásvadászokat”, és lehetővé teszi, hogy azok kapják meg a pénzt, akik megdolgozzák a földeket. Továbbá pótolni kell a munkaerőhiányt a szakmában a duális mezőgazdasági képzés és a kutatás fejlesztésével, és fontos a helyi és hagyományos hazai termékek fogyasztásának népszerűsítése is.”

A miniszter arra kérte a munkatársait, hogy az említett irányvonalak mentén dolgozzanak ki törvénytervezeteket és rendeleteket, a szakmai szervezetekkel közösen. *(vajda)*

Ország – világ

Közel ötezer új eset

A legutóbbi tájékoztatás óta 4951 új koronavírusos megbetegedést igazoltak Romániában 31.393 teszt eredményének feldolgozása nyomán – közölte csütörtökön a stratégiai kommunikációs törzs (GCS). Olyan személyekről van szó, akiknek korábban nem volt pozitív teszteredményük. Az új esetekkel 658.958-ra nőtt a járvány eleje óta igazolt fertőzöttek száma, 591.596 fertőzöttet gyógyultnak nyilvánítottak. Ez idáig 4.934.119 koronavírus-teszt eredményét dolgozták fel. Ezek közül 31.393-at az elmúlt 24 órában végeztek el, 20.599-et az esetmeghatározás és az orvosi protokoll alapján, 10.794-et pedig kérésre. 8846 személyt kezelnek kórházban COVID-19-cel. Jelenleg 1106 személy szorul intenzív terápiás ellátásra. Románia területén 26.961 igazoltan koronavírus-fertőzött személy van otthoni, 8620 pedig intézményi elkülönítésben. Ugyanakkor 40.651 személy van házi, 65 pedig intézményes karanténban. Az elmúlt 24 órában 111, koronavírusos diagnosztizált személy haláláról érkezett jelentés, ezzel 16.410-re emelkedett a koronavírusos összefüggésbe hozható halálesetek száma. *(Agerpres)*

Cîțu szerint 2021-ben szolid gazdasági növekedés lesz

2020-ban megállították a gazdaság zuhanását, amelyet a koronavírus-válság okozott, 2021-ben szolid növekedés lesz – jelentette ki csütörtökön Florin Cîțu miniszterelnök. „2020-ban megállítottuk az egészségügyi válság által kiváltott gazdasági zuhanást, és a válság időszaka után a történelem leggyorsabb fellendülését hoztuk létre. A gazdaság V alakban indult újra. A reformok, amelyeket ez a kormány fog végrehajtani, azzal együtt, amit 2020-ban tettünk, szolid gazdasági növekedést garantálnak 2021-ben” – írta csütörtöki Facebook-bejegyzésében Cîțu. „Erősebb és hatékonyabb lesz a gazdaságunk” – biztosít efelől a kormányfő. *(Agerpres)*

Elfogatóparancsot adott ki Trump ellen Irak

Donald Trump leköszönő amerikai elnök ellen egy iraki bíróság elfogatóparancsot adott ki csütörtökön annak a nyomozásnak a keretében, amit Abu Mahdi al-Muhandisz, a Népi Mozgósítási Erők nevű, iráni támogatást élvező, iraki milicistákat tömörítő ernyőszervezet vezetőjének egy évvel ezelőtti meggyilkolása ügyében folytatnak. Muhandiszt az Egyesült Államok likvidálta egy célzott dróntámadásban, amiben az iráni Forradalmi Gárda al-Kudsz nevű elit egységét vezető Kászim Szulejmánival is végeztek. Szulejmáni halála után Irán rakétatámadásokat intézett olyan iraki támaszpontok ellen, ahol amerikai katonák állomásoztak a nemzetközi terrorrelles szövetség keretében. Agnes Callamard, a bírósági eljárás nélküli kivégzésekre szakosodott ENSZ-jelentésvető szerint Washington cselekedetével törvényt sértett, mivel a két katonai parancsnokkal valódi, közvetlen fenyegetés hiányában végeztek. *(MTI)*

Egyelőre marad a digitális oktatás

(Folytatás az 1. oldalról)

ugyanakkor hozzátette, hogy ennek ellenére minél többnek kellene élnie a lehetőséggel.

Az iskolába való visszatérésről szóló döntést csakis a járványügyi szakemberek beleegyezésével hozza meg, mert rendkívül fontos figyelembe venni azt is, hogy a vírus új és sokkal fertőzőbb változata, amely sajnos a gyermekeket is érinti, mennyire terjed el az országban. Ha a helyzet lehetővé teszi, hogy a második félévtől (február 8-tól) a diákok és pedagógusok visszatérjenek a tanterembe, a fokozatosság elvét fogják alkalmazni: először az óvodák nyitnának, utána az elemi osztályok, majd az általános, a közép- és a szakiskolákban fogadnák a diákokat. Érvényben maradnak a fertőzöttek számát tükröző forgatókönyvek: a zöld, a sárga és a vörös is. Tegyük hozzá, hogy ezeket kisebb közigazgatási egységekre lebontva kellene alkalmazni, hiszen tudjuk, hogy olyan településeken is bevezették a digitális oktatást, ahol nem volt egyetlen fertőzött sem.

A környezetvédelmi mérnök végzettségű régi-új tárca vezető, aki a bukaresti mezőgazdasági és állatorvosi egyetem vezetőjeként a rektorok országos tanácsának az elnöki tisztségét is betölti, a politikai színezetüket leggyakrabban váltó miniszterek közé tartozik. A konzervatívoktól indulva volt a jobb- és a balközépen, majd Victor Ponta-val összeveszve (akivel korábban együtt alapították a Pro Románia Pártot) kötött ki a liberálisok soraiban. Korábbi tanügyminiszteri státusát plagizálással vádolt párttársát és az akkori belügyminisztert megvédő sürgősségi rendeletével „puskázta el”, amellyel lehetővé tette, hogy lemondjanak a doktori fokozatokról. Ezt a rendeletet eltörölte a parlament, neki pedig egy év után távoznia kellett a minisztérium éléről. Emiatt sokan nem értenek egyet a kinevezésével.

Megemlékeztek a siculicidium emlékművénél

(Folytatás az 1. oldalról)

A rendezvényen, amely a székely himnusz-szal kezdődött, koszorúzással, közös imával és a magyar himnusz eléneklésével ért véget, fellépett Györfi Erzsébet népdalénekes.

A székely ember mindent megbocsát, de nem felejt!

Szentes Csaba, Madéfalva polgármestere beszédében kiemelte: – Ennyi idő után, erre az eseményre is érvényes az a mondás, hogy a székely ember megbocsát, de nem felejt... Igen, elmondhatom, hogy itt Madéfalván negyed évezred után mi megbocsátottunk, de emlékeinkben, minden székely emberben ott él ez a dátum, ez a szó: SICULICIDIUM – székelymészárlás!

Megbocsátottunk, és tisztelet illeti a bátor Zöld Péter akkori madéfalvi plébánost, de nagy tisztelet illeti azokat a bátor embereket is, akik egész Bukovináig menekülve, elkereskedésükben nem életüknek vetették véget, hanem pár száz kilométerrel odébb új értelmet adtak életüknek, új településeket hoztak létre, mondhatni új népcsoportot is, a bukovinai székelyek népcsoportját!

A hatalmi harcok ma is zajlanak, és talán az irányelvek sem változtak sokat: akinek sok van, az még többet akar, az erősebb irányítási, befolyásolási, birtokolni akarja az épp abban a pillanatban gyengélkedőt, a gyávát, a bátortalant. Tehát ma sem lehetünk gyávák, ma sem gyengélkedhetünk! Bátraknak kell lennünk, nekünk, e maroknyi székelynek ma sem a fegyver kell legyen az eszköze, hanem az összefogás!

2021 a nemzeti újrakezdés éve

Potápi Árpád államtitkár szakrális helynek nevezte Madéfalvát, amely példaként áll nemcsak a székelyek, de az ősszmagyarság számára, a soha fel nem adást, az előre nézést jelenti. A székelyek megmaradtak, újrakez-

ték az életet. Amikor a székely szabadságról beszélünk, akkor az egész magyarság szabadságáról beszélünk – mutatott rá.

Száz évvel Trianon után is elmondhatjuk, a magyarság jövője még mindig azon a két feltételen áll vagy bukik, hogy akarunk-e megmaradni, tudunk-e összefogni. Ha ez a kettő megvan, a többi ki lehet pótolni. A székelyek az elmúlt száz évben bizonyosságot tettek arról, hogy ezeknek nincsenek híján – mondta. Ugyanakkor bejelentette, hogy a MÁÉRT 2020 novemberében arról döntött, hogy 2021 a nemzeti újrakezdés éve legyen.

Borboly Csaba, a Hargita Megyei Tanács elnöke a felelősségtudatra hívta fel a figyelmet. Bízunk abban, hogy az elkövetkezőkben kevesebb lesz a harc, és több a közös építkezés.

Bátorítson mindannyiunkat a székely nemzeti ellenállás 1762–64-es történetére!

Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke megemlékezésre buzdított: Madéfalva mellett immár évtizedes hagyománnyal Marosvásárhelyen is évente megemlékezünk az 1764. január 7-i madéfalvi veszedelemtől, a siculicidiumról. Arról a napról, amikor a császári katonák vérbefojtották a székelyek ősi szabadságuk védelmében folytatott törvénytisztelő, fegyvertelen küzdelmét.

Eddig a Kultúrpalota nagytermében, a Tükkörtem székely balladáinak csodás üveg-festményei társaságában emlékezhetünk, de most a járvány szorításában más módot választunk. (...) Közösségeik szabadságáért emeltek szót annak idején Madéfalván is a falvak küldöttei. A Székely Nemzeti Tanács is Székelyföld szabadságáért és fejlődéséért küzd. Ezért vonulunk fel a székely szabadság napján, március 10-én, ezért ünnepeljük Makfalván a székelyek majálisát, ezért gyűjtünk örtüzeket Székelyföld autonómiaja nap-

ján, októberben. Ezért indítottuk a nemzeti régiók uniós szintű elismeréséért a polgári kezdeményezést, és ahhoz, hogy beadványunk az Európai Parlament asztalára kerülhessen, már csak egyetlen országban kell a támogató aláírások számának elérniük a küszöbértéket!

Továbbra is küzdünk Székelyföld területi autonómiájáért – áll a Székely Nemzeti Tanács elnöke, Izsák Balázs által aláírt felhívásban.

A székely határőrség szervezését Mária Terézia rendelte el 1762-ben. A kimondott célok: a keleti határok védelme a betörésektől, a csempészet elfojtása és a pestis behurcolásának megakadályozása. A ki nem mondott cél: a székely katonaság bevetése a birodalom nyugati háborúiban. A határőrség szervezése a székelyek tiltakozása miatt akadózott: a külföldi szolgálatot, a német vezényletet és azt sérelmezték, hogy katonai szolgálatuk fejében nem nyerhették vissza régi szabadságaikat. A határőrség szervezésével megbízott Buccow és Siskovics tábornokok erőszakkal, fálvanként igyekeztek rábírní a székelyeket az engedelmességre. Ennek ellenére Udvarhelyszékre nem bologultak, s a csíkiak többsége is szembesze-gült az önkénnyel. 1763 karácsonyán a madéfalvi férfiak kivonultak a szépvízi Pálos és Szalonka erdejébe, hogy tiltakozzanak a székely szabadságjogok semmibevevéle ellen. 1764. január 5-én megérkeztek a háromszékiek képviselői, hogy tárgyaljanak és tiltakozzanak. Január 7-én hajnalban 1350 osztrák katona körülvette a falut, és két ágyúval tüzet nyitottak az alvó falura, majd a katonák rátámadtak a védetlen lakosságra, és vérfürdőt rendeztek. Az öldöklés reggel 9 óráig tartott. A műveleteket Siskovics tábornok, Mária Terézia zsoldosvezére vezette, és

Carato alezredes hajtotta végre. A hivatalos jelentések 200-ra, a Michael Conrad von Heidendorf, a „lázasadás” elfojtása után kiküldött bünyenyítő vizsgálóbizottság elnöke 400-ra becsülte a halottak számát.

A SICULICIDIUM emlékmű

A madéfalvi veszedelem emlékoszlopa Hargita megye műemlékeinek hivatalos jegyzékében (1992) képzőművészeti műemlékként szerepel. 1905. október 8-án avatták föl a csíkszeredai Tamás József építész tervei (1899) szerint készült emlékoszlopot (méretei: 3,30x3,30x13,30 m), a körüllette levő andezit kőépítményekkel együtt. A kivitelező Szász István volt. Az emlékoszlop tetején levő turulmadár (2,60 m szélességben) Köllő Miklós székely szobrászművész munkája.

Az emlékmű az 1764. január 7-i, császári katonaság által védtelenül legyilkolt székely vértanúknak állít emléket.

A márványtábla felirata:

SICULICIDIUM

A határőrség erőszakos szervezésekor Madéfalva határában

1764. jan. 7-én hajnalban

a császári katonaság által védtelenül lekasabolt

Csik- és Háromszéki

200 székely vértanú emlékére

kik az ősi szabadság védelméért vértettek el.

Emelte a hálás utókor kegyelele 1899.

Székely nép! Itt hullott őseidnek vére
Kiket zsarnok önkény boszus karja ére.
Midőn alkotmányos szabadságod védték,
Szörnyűkép oltá ki sok ártatlan éltét.
De bár elvesztek ők ádáz fegyver alatt,
Emlékek nem vész el, örökre fennmarad.
Mert hű kegyeletben megtartod őseid,
Így él majd emlékek időtlen ideig!

A Tompa Miklós Társulat januári műsorán: Abszint

Fotó: Bereczky Sándor

Újra közönség előtt játszik a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata. Olt Tamás Abszint című színművét 2021. január 11-én, hétfőn 19 órától tekinthetik meg az érdeklődők.

„Úgy érezte, zuhan. Előre zuhan, ha úgy tetszik, horizontálisan, és a szagok, a mindenkori nevetések és csökök, napok sötét évszakok úgy hasítanak át a koponyáján, az arca pólusain, mint egy kék masnis kislány játékszítáján az értelmetlen meleg homok. Egyetlen pillanat alatt mindent elveszített...”

Az Abszint egyfelvonásos zenés etűdsor, modern misztériumjáték szanzonekkel, amely egy szakítástörténetből nőtte ki magát. A földi léten túljutott hőse – a Férfi – egy toronyház legfelső emeletéről készült levetni magát. Az indulás lendületére azonban tévoa zuhanás következik: a toronyház bizonyos emeletpárkányaiiba belecsimpaszkodik az emlékezet, s a kivilágított ablakokon át a zuhanó kontaktust teremt a bennlévőkkel, a bentin önmagával: e közjátékstációk érintésével pereg le a háztetőről az élete. A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata és

a kaposvári Csiky Gergely Színház közös produkciója.

Szereplők: Sebestyén Ába, Berekméri Katalin, László Csaba, Tollas Gábor, díszlettervező: Pintér Réka; jelmeztervező: Lakatos Márk; koreográfus: Gulyás Anna; jelmeztervező-asszisztens: Moldován Orsolya; zenei vezető: Apostolache Kiss Zénó; rendező: Olt Tamás.

A 12 éven felülieknek ajánlott, román felirattal követhető előadás a járványügyi szabályozások miatt korlátozott számú férőhellyel és a járványügyi intézkedések szigorú betartásával történik.

Jegyvásárlás a Nemzeti Színház nagytermi jegypénztárában (nyitvatartás hétköznapokon 12 és 18 óra között, telefonszám: 0365-806-865), a helyszínen előadás előtt egy órával, valamint online a www.biletmaster.ro oldalon.

Bővebb információkért kövessék a Tompa Miklós Társulat honlapját (www.nemzetiszinhas.ro),

Facebook-, valamint Instagram-oldalát

(<https://www.facebook.com/tompamiklos>;
www.instagram.com/tompamiklostarsulat)

(Pr-titkárság)

Az új közösségi agrárpolitika átmeneti éve Nem változik 2021-ben az uniós mezőgazdasági támogatások rendszere

Az új év beköszöntével felmerül a kérdés, hogy az EU sokat vitatott költségvetésében megmaradnak-e azok a mezőgazdasági támogatások, amelyek igen sokat jelentenek a romániai gazdáknak. Az Európai Parlament mezőgazdasági bizottsága tavaly december elsején jóváhagyta azokat a költségvetési tételeket, amelyek mentén a tagországok folyósíthatják a támogatásokat.

A bizottság döntése értelmében két évig változatlan maradt a közös mezőgazdasági politika által kijelölt rendszer. Ezzel párhuzamosan a tagországoknak elő kell készíteniük a saját nemzeti stratégiájukat és azokat az intézményeket, amelyek lehetővé teszik az új közösségi politika által meghatározott jogi és pénzügyi rendszert. (Sz. m.: A román szaktárca is hozzáfogott ennek a kidolgozásához, amelyet kötelezően közvitára kell majd bocsátassanak.) Az átmeneti szabályzatnak megfelelően 2021-ben és 2022-ben megmarad a korábban is alkalmazott támogatási rendszer, így a megszokott feltételekkel az eddigi összegekre pályázhatnak majd a gazdák. Emellett jó hír, hogy a járvány okozta gazdasági recesszió ellensúlyozására szánt alapok felhasználási határidejét meghosszabbították. A hároméves

kivitelezésükre a szerződést 2021. június végéig kell aláírni, aminek alapján a támogatásokat december 31-ig utalják át az érintetteknek. Az átmeneti időszakban a helyi közösségek által ún. alulról kezdeményezett vidékfejlesztési programokat (a FADR-n keresztül) a költségvetés legtöbb 5%-áig terjedő értékkel támogatják. Továbbá jóváhagyták, hogy a 2021-es vidékfejlesztési támogatások kivitelezésének határideje három év, a környezetkímélő és a klímaváltozásra vonatkozó (agro-mediú și climă) kivételével, amelyeket bele kell foglalni az új mezőgazdasági paktum stratégiájába.

A tagállamoknak az ún. technikai asszisztenciára szánt nagyobb összegek lehetővé teszik, hogy kiépítsék az új rendszer szerinti infrastruktúrát, így nem kell erre pénzt szánni a vidékfejlesztésre szánt direkt támogatásokból. Az uniós szakpolitikusai ezáltal arra törekedtek, hogy minél könnyebb és rövidebb legyen az átmenet az új pénzügyi rendszer felé, és a vírus-járvány fenyegetése ellenére is meglegyen a megfelelő jogi és pénzügyi biztonság, hogy ha az új uniós mezőgazdasági stratégiában (PAC) foglaltakat a tagországok később léptetik életbe, ne érintse a gazdák mindennapi tevékenységét – áll a támogatásokra vonatkozó uniós közleményben. (vagy)

Színés Világ

XVII. évf. 1. (743.) szám, 2021. január 8., péntek

A Forbes szerint

II. Erzsébet épp csak rajta van az első 50 legbefolyásosabb nő listáján

Angela Merkel, Christine Lagarde, Kamala Harris a világ első három legbefolyásosabb nője

A brit uralkodó épp hogy belefért az első ötvenbe a Forbes magazin százas listáján, ami a világ legbefolyásosabb nőit összesíti 2020-ban. II. Erzsébet, túl azon, hogy brit királynő, a világ 53 szuverén országát magában foglaló Nemzetközösség feje is.

A Forbes szerkesztősége mégis arra jutott, hogy hatalma és befolyása csak a 46. helyre elég, még az amerikai televíziós celeb, Oprah Winfrey is megelőzi. Nem is kevéssel, a 20. helyre tették. Nála is befolyásosabb Gail Boudreaux vagy Abigail Johnson, akiket az első tizen találunk.

A lista első helyére a német szövetségi kancellár, Angela Merkel került. Ez részben magyarázható a brexittel, hiszen az Egyesült Királyság EU-ból való távozásával erősödött a német–francia tengely az unióban, így Angela Merkel pozíciója is jelentősebbé vált.

Christine Lagarde neve sem meglepő a második helyen, bár keresztnévét a Google-ba gépelve a keresőmotor először Christine Baranski Emmy-díjas színésznőt kínálja fel. Természetesen ez nem kisebbíti a tényt, hogy Lagarde az első nő két jelentős nemzetközi szervezet élén. 2011 és 2019 között a Nemzetközi Valutaalap vezérigazgatója volt, 2019-től az Európai Központi Bank elnöke. A közgazdász-ügyvédből lett politikus francia, így a toplista első két

helye ki is adja az EU német–francia hatalmi tengelyét.

A Forbes szerint a harmadik legbefolyásosabb nő Kamala Harris. A demokrata párti amerikai politikus számára a nagy nap egyre közeleg: január 20-án kerül sor alelnöki beiktatására. Nem meglepő a lista negyedik helyezettje sem: Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke.

Melinda Gates, az ötödik legbefolyásosabbnak mondott nő az első olyan személy, akit nem ismernek olyan széles körben Európában, mint az első négy helyezett. Amerikában ez persze másként lehet, hiszen Bill Gates felesége saját jogán szerzett érdemeket az informatika világában. A Microsoftnál dolgozva részt vett a Microsoft Encarta, valamint az Expedia turisztikai vállalkozás létrehozásában.

Az üzleti szférából a milliárdosok klubjából való Marry Barra (6.), a General Motors vezérigazgatója, Ana Patricia Botin (8.), a Santander-csoport ügyvezető elnöke, Abigail Johnson (9.), a Fidelity Investments elnöke, Gail Koziara Boudreaux (10.), az Anthem Inc. elnök-vezérigazgatója. Közöttük jegyzi a hetedik helyen a Forbes listája Nancy Pelosi, az Egyesült Államok képviselőházának elnökét, ő az első nő, aki ezt a posztot betölti. (mózes)

Forrás: euronews

A természet kalendárium (CDXLIV.)

Kiss Székely Zoltán

Ó, havas erdő némasága,
szél se járja,
oly igen árva,
csak egy magányos
vörösbegy szállós
ágról-ágra.
Pereg a hópor,
gyenge-reptű
szárnyatolla
két pici seprű
takarít, csak takarít,
söpri az éhség csillagait,
piros kis örült,
bűvöl-bájol,
hideg vesszőkön,
akár a szívem
jajgatva táncol,
szép napot vár;
végtelenségig
fehéredve
ámul a tél...

Kedves Olvasóm, kívánva havas új esztendőt, kezdem mai sétámat **Nagy László** 1954-ben írt **Havon delelő szivárvány**-havasán.

Ami mármost a január szó eredetét illeti, tudnunk kell, hogy az óitáliaiaknak volt egy pásztor-királyuk, akit Zan néven tiszteltek – olvasok bele **Supka Géza Kalendózás a kalendáriumban...** című könyvébe. – Ezt a latin nyelv későbbi alakulása éppúgy Janná formálta át, mint ahogy az ugyancsak Z-vel kezdődő Zeus paterből idővel a latinban Jupiter lett. [...] Jan királyt [...] a későbbi korok [...] kettős fejjel [...] ábrázolták. Ez a kettős fej (a biceps) a Napot és a Holdat, a nappalt és az éjjelt, illetve a kettő egyesülését kívánta ábrázolni. Később... már úgy magyarázták, hogy Jan isten-király voltaképpen őrszem, amely előre is, hátra is figyel, éjjel-nappal őrizi a házak ki- és bejáratát. Minél fogva a kapukat most már „janua”-nak, Jan isten hajlékának tisztelik.

...elmosolyodni magamban
...szeretnék.
...Szép erdészlány, Viola,
vad tünemény,
bánatok eltáposója,
mosdani kiszalad a hóba –
nincs ruha rajta,
nincs ruha rajta,
tűnő lehelet a fátyla,
azt hiszi senkise látja.
Látom én, hála a sorsnak,
pajkos viharát
én látom csak,
lábai,
karjai
ablakom előtt
villámolnak.
Ragyog a háta,
rezeg a válla,
gyöngysor-gerince
lehorgad,
tempora lázvert
arca a holdnak.
Viola a lángok bokra,
paraszak eleven szobra,
gázol a hó-szahasára,
szórja a havat magára,

Havas hargitai lucos némasága

testét sikálja,
térdig,
derékig,
mellehegyéig,
hol a májbarna
bimbaja fénylik...
Izzik a bőre,
hőcsillagok robbannak az érces
zöld levegőbe...

Az évkezdés [...] néhány igen jelentős régi római ünnep időpontja közelébe esett, s ezeknek szokásait néhány évszázad alatt magába olvasztotta; másrészt az egyre inkább tért hódító keleti solaris kultuszok – különösen a Mithras-kultusz – ünnepei között elsőrendű helyet foglalt el a születő új nap [...] ünnepe – magyaráz **Dömötör Tekla a Naptári ünnepekben**. **Ovidius** is említ néhány jellemző mozzanatot: jókívánságok hangzanak el, ajándékokat küldözgetnek egymásnak, jósolnak a következő évre. ...Hajnalban babérágakkal díszítik fel a kapukat, még a tanítók is megkapják fizetésüket – jegyzi meg **Libániosz**.

Tudom, a tonnás hófelhők
lomhán, vagy viharozva
majd ideérnek,
majd ideérnek,
és minden beborul,
a rengeteg elkomorul,
elroppannak a tündércsontú
fények.
Lepedősen súgva-búgva
vagy mint a kisiklott
vagonok sója,
sziszegve dől az új hó
a régi hóra.
Temeti mindörökre
nyomait a lánynak,
aki mezíten
fürdött a fényes hidegben,
januári fehér habokban...

A keresztyének **Boldogasszony** havának nevezték, mert a pogányoknál ez a hónap volt szentelve Juno istenasszonynak, akit ők tartották a házasság vagy lakodalmazás patronájának... – okit **Tökés István a Hétköznapok – Ünnepekben** – ...A pogányoknak innepeiket lassan-lassan a keresztyének ünnepeiké kellett változtatni...

Csengők, rázkódó szán-csengők,
...pataverte hópor hulljon,
beborítson e téli
alkonyaton.
...Ó, a lenyugvó napba
sírva, sikoltva
belegaloppolni szép volna...

Romjain a napvilágnak
a tündér éj megépül,
gyémánt-ablakok
gyémánt-csigákon
szállnak alá az égből.
Éj lesz, különös-fényes,
a formák megmaradnak,
eljön világos derűje
a fagynak.
Ember és állat,
mint mákszem, oly csöppre
huzózkodnának össze,
hogy magukat mentsék –

Csilámos ággal kinyílva áll egy bánatos cserfa

csak a tél szélesíti
óriásra a medrét.
Tengerében a télnek
a letarolt hegyhátak
jégpikkelyesek, vastag
hó-szalonnásak,
mintha egy halálra-fáradt
bálnacsorda
dermedt volna a hullámokba,
fejük búbján a víz sugára
kifújva megfagvott –
csilámos ággal kinyílva
így áll egy-egy írmagnak meghagyott
juharfa, bánatos nyírfa.
S csillagok nyüzsgönek,
dongják a zúzmarás fákat,
óriás méhek az óriás
rezedákat...

Így érkezünk meg vízkereszthez.

Vízkereszt a „karácsonyi tizenketted” (12 napos ünnep) zárónapja – olvasom **Jankovics Marcell Jelkép-kalendáriumában**. – A 354 napos holdév és a napév közt kerekén 11 nap a különbség, s az évkezdéskor beiktatott pótnapok – a naptár más pontjain is találkozhatunk ilyenekkel – a különbséget voltak hivatottak elütnetni Európa luniszoláris parasztnaptáraiban. A nép később e 12 nap időjárásából jósolta az új év időjárására nézve. Az Epiphania, a „megnyilvánulás” időpontja a pogány korban is év elejére esett, a visszatérő napfényt köszöntő téli ünnepekör része volt.

...Ünnepe először a III. században tűnt fel a keleti egyházban, mint Krisztus születése napja. Száz évvel később azonban Róma úgy látta jónak, hogy Krisztus születését a „Legyőzhetetlen Nap” (Sol Invictus) pogány ünnepeivel, a népszerű Mithras napisten születésnapjával (december 25.) egyeztesse, de maradt Nyugaton a háromkirályok imádásának, Keleten pedig Krisztus Jordán folyóban való megkeresztelkedésének az ünnepe.

...kiálltam a télbe,
a faggal kötekedésre,
s szemem alján a kéklő
völgyben
gyöngyök torlódnak, gyöngyök:
megdermed a könnyem.
...Amíg a rejtelem
ibolya-máza
ráfagy e jégszerkezetű

tájra, világra,
lélek, ó lélek,
hajolj a hit paraszára.

Vízkereszttel kezdődik a farsang. Az ókori népek tavaszünnepeinek, főleg a római szaturnáliának hagyományaiban gyökerező, de a germán hold s a szláv Perchta ünnepével is megtehető szokás- és hagyománykör az európai népeknél tovább élt.

Bálint Sándor Ünnepi kalendáriumában olvasható: A vízkeresztet követő vasárnapokat az **Érdy-kódex** így nevezi meg: első menyegzős vasárnap, második menyegzős vasárnap, harmad menyegzős vasárnap, meg a többi, vagyis amikor az Egyház nem tiltja a menyegzőket. [...] a szószékről ilyenkor hirdette ki a pap a házasulandókat. Az utolsó farsangvasárnap a húshagyóvasárnap.

Térdig hóban,
szívéig fagyban
jönnek a fadöntők, jönnek,
füstölnek, fűjják a párat...
Öklük a szívükön,
hónuk alatt a fejsze,
az edzés színeit játszva
hajol a fűrész a vállra,
viszik e vicsorgó szivárványt
a hegy havasába...

– fejezi be látomásos havasi szivárványtáncát **Nagy László**.

A farsangi ünnepekör legfeltűnőbb mozzanata a jelmezes-álarcos alakoskodás. A XV. század óta a királyi udvartól a kis falvakig mindenütt farsangoltak hazánkban. Már **Mátyás király** idejében a királynő itáliai rokonsága művészi álarcokat küldött ajándékba a magyar rokonoknak – tudjuk meg **Dömötör Tekla Magyar népszokások** című könyvéből. – A XVI–XVII. században falu, város és a királyi udvar egyaránt álarcot öltött farsangkor; és úgy szórakozott. Nagy farsangolás folyt a tragikus sorsú **II. Lajos** udvarában is, egészen a mohácsi ütközetig. [...] **Maga II. Lajos** is jelmezesen, ördögálarcban jelent meg az ünnepeken.

Mintha csak sejtette volna fura vesztét... Maradjunk mi magunk szerényebben. Az epidémiamentes farsang reményében, maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2021-ben, a pestis s mindenféle járványok ellen védő **Szent Erhard** napján.

A gazdasági mobilitás alakulása Erdélyben a járvány idején

A koronavírus-járvány terjedése miatt elrendelt szükségállapot alatt évtizedek óta nem látott gazdasági visszaesést regisztráltak Romániában, és ez alól sajnos Erdély sem kivétel. A Koronamonitor mellett ezentúl a gazdaság állapotának alakulását is nyomon fogjuk követni egy újszerű gazdasági mobilitási mutató segítségével. Ennek alapján jelenleg elmondható, hogy a szükségállapot után Erdély gazdasági mobilitása az országos átlaghoz képest jobban meg tudta közelíteni a járvány előtti szintet, de nem érte el azt. Régiók tekintetében Közép-Erdély, azon belül Kolozs megye gazdasági mobilitási indexe csökkent leginkább, hiszen eltérő gazdasági struktúrával rendelkezik, és a szolgáltató szektor itt jóval nagyobb, mint a többi megyében. Partiumban és Székelyföldön kisebb mértékű volt a visszaesés. A járvány második hullámának kezdete óta a gazdasági mobilitási mutató újra egyértelműen csökkenő pályára állt, viszont a csökkenés mértéke jelentősen elmarad az áprilisi mélyponttól.

1. A gazdasági mobilitási mutató

A koronavírus-járvány és gazdasági következményei kihívások elé állították a statisztikusokat is, mivel a hagyományos gazdaságstatisztikai mutatószámok több hónapos, akár fél éves késéssel kerülnek publikálásra, így egy ilyen változó időszakra már megjelenésükkor szinte elavultnak tekinthetők. Emiatt a világban mindentől előtérbe kerültek az újszerű adatokat felhasználó alternatív mérőszámok. Ilyen az általunk készített *gazdasági mobilitási mutató* néven nevezett mérőszám is, amely a Google mobilitási adatain alapszik. Ezt az adatforrást számos gazdasági szervezet (többek között a Világbank, a Nemzetközi Valutaalap, a Financial Times és a Bloomberg) használja fel a gazdasági aktivitás közelítőjeként. Az Erdélystat által alkalmazott mutató módszertanában a CONUS nevű ausztrál cég indexét követi.¹

Ennek lényege, hogy a gazdasági mobilitási mutatót négy Google-mobilitási-indikátor (munkahelyek; étel-miszerboltok és patikák; tömegközlekedési állomások; valamint kiskereskedelem és szabadidő) átlagából képezzük. (Részletesebben lásd a 4. fejezetben.)

Fontos megjegyezni, hogy a *gazdasági mobilitási mutató akkor jó, ha pozitív*, hiszen ebben az esetben jelenthető ki, hogy a 2020. január 3. és 2020. február 6. közötti időszakhoz (a továbbiakban alapállapotnak fogjuk ezt nevezni) képest élénkült a gazdasági mobilitás. Ez lényegében egy alternatív megközelítése a gazdasági aktivitás mérésének, amelyet kiszámoltunk Erdélyre, valamint annak régióira és megyéire. Azt még korai felbecsülni, hogy a mobilitás különböző dimenziói milyen hatással lesznek a gazdaság tényleges teljesítményére, azonban abban jelentős a szakemberek egyetértése, hogy a járvány következményei eltérően fogják érinteni az egyes ágazatokat, területeket, a válságnak (most is) lesznek nyertesei és vesztesei.

2. A gazdasági mobilitás alakulása Erdélyben és régióiban

Összességében Erdély² gazdasági mobilitási mutatója az országos átlaghoz nagyon hasonlóan alakult, főleg a március 16-tól május 14-ig tartó szükségállapot alatt. A szükségállapot alatt Romániában átlagosan 49,7%-kal, míg Erdélyben 47,6%-kal volt alacsonyabb a gazdasági mobilitás. Az országos és az erdélyi legalacsonyabb gazdasági mobilitás az ortodox húsvéthoz köthető, országos szinten április 20-án 85%-kal, míg Erdélyben 82%-kal volt kisebb a gazdasági mobilitás, mivel sokakat az ünnepi tevékenységek kötöttek le.

A nyári hónapokban az erdélyi gazdasági mobilitás kissé az országos átlag fölött volt, ami azt valószínűsíti, hogy a régió gazdasága az országos átlaghoz képest jobban vissza tudott térni a normális kerékvágásba. Ennek ellenére a járvány előtti alapállapot szintjét összességében nem sikerült elérni még Erdélyben sem. Június közepe után ugyan láthatunk pozitív értékeket, de ezek alapvetően csak a hétvégeket jelentik, így csupán azt mondhatjuk el, hogy a nyári hétvégeken sikerült elérni a megszokott (januári) mobilitást.

Erdély régiói között jelentős különbségeket tapasztalhatunk. A havi adatokat megvizsgálva látható, hogy a Maros és Kolozs megyét magában foglaló Közép-Erdély az összes többi régió alatt helyezkedik el, holott februárban ennek pont a fordítottja volt látható. Ez leginkább Kolozs megye és azon belül Kolozsvár komoly visszaesésével magyarázható, hiszen az online oktatás miatt a város lakosságának közel negyedét jelentő egyetemisták otthonról tanulnak. Ezen túlmenően a munkahelyek dimenzió itt jelentősebben visszaesett a megye GDP-jének nagy szeletét adó információs és kommunikációs szolgáltatások miatt, hiszen ebben a szektorban az otthoni munka könnyebben kivitelezhető. Hasonló mintázatot láthatunk Brassó, Temes és részben Szében megyében, itt sikerült a legkevésbé megközelíteni az alapállapotra jellemző mobilitási értékeket.

A szükségállapot alatt a Partiumban csökkent a legkisebb mértékben a gazdasági mobilitás (viszont ez a csökkenés csak a többi régióhoz képest kisebb, egyébként 48,9%-os zuhanás volt áprilisban), de az alapállapothoz ez a régió sem tudott visszatérni. A kisebb gazdasági mobilitási visszaesés az ipari tevékenység magas részarányával magyarázható, hiszen a gyártási tevékenységek során a fizikai jelenlét elengedhetetlen.

Székelyföld gazdasági aktivitása is átlag alatti mértékre csökkent (49,5%-os volt áprilisban), és itt sikerült leginkább

visszatérni a megszokott mobilitáshoz, ez augusztusban 5,2%-kal meg is haladta az alapállapotot. Ez részben a régió alacsonyabb egészségügyi érintettségével, másrészt a gazdaság szerkezetével magyarázható, az otthoni munkát lehetővé tevő ágazatok részaránya kevésbé számottevő.

Székelyföldön a legnagyobb gazdasági mobilitási visszaesés nem az ortodox, hanem a katolikus húsvét időpontjában volt. Ez nem meglepő, hiszen Hargita és Kovászna megyében a magyarok részaránya magas, többségük katolikus vagy protestáns felekezetű. Székelyföldön a hétköznapokon a gazdasági aktivitás nem tért vissza a normális kerékvágásba, viszont a hétvégeken jelentősen nőtt a mobilitás, nagy valószínűséggel a belföldi turizmus feléértelmezésének hatásaként. Krassó-Szörény megyében is a hétvégeken volt erősebb a gazdasági mobilitás, ez szintén a kedvezőbb járványügyi helyzetnek és a turizmusnak köszönhető.

3. A gazdasági mobilitás alakulása Erdély megyéiben

A megyeszintű gazdasági mobilitási mutatót megvizsgálva kijelenthető, hogy Hargita és Krassó-Szörény megyében a nyári hónapok alatt az élet csaknem teljesen visszaállt a megszokott kerékvágásba. Az országos átlag fölött volt még számos további erdélyi megye is: Fehér, Beszterce-Naszód, Kovászna, Hunyad, Maramaros, Maros, Szilágy és Szatmár. Jelentősen az országos átlag alatt maradt viszont Kolozs és Temes megye.

Temes megyében – Kolozs megyéhez hasonlóan – az információs és kommunikációs szolgáltatások nagy szeletét képezik a GDP-nek, így valószínűleg számos alkalmazott otthoni munkavégzése csökkenti leginkább a gazdasági mobilitási mutatót. Arad, Bihar, Brassó és Szében megyében a gazdasági mobilitás változása lényegében az országos trendeket követi.

Novemberre Szében megyében a gazdasági mobilitás az országos átlag alá süllyedt, hiszen a megye néhány hete az ország legfertőzöttebb megyéjévé vált, így a megyeszékhely (november 16-tól) együtt számos települést vesztve zár alá helyeztek. Szilágy, Maramaros és Szatmár megyében novemberre szintén erőteljes csökkenés körvonalazódik a gazdasági mobilitásban, ennek legfőbb oka szintén a megyeszékhelyek (Zilah november 5-től, Nagybánya november 11-től, Szatmárnémeti november 19-től) és további kisebb települések vesztve zár alá helyezése a kedvezőtlen járványügyi helyzet miatt.

Az ősz beköszöntével és ezzel egy időben a járvány második hullámának kezdete óta a gazdasági mobilitási mutató újra csökkenő pályára állt. Októberben és novemberben a legnagyobb visszaesés a gazdasági mobilitás terén Kolozs megyében volt látható, ennek okairól a korábbiakban már írtunk. A legcsekélyebb gazdasági mobilitási visszaesést Krassó-Szörény megyében figyelhetjük meg, Erdélyben belül itt volt a legkisebb a visszaesés, októberben 3,9%-kal, november első három hetében 12,1%-kal mérséklődött a gazdasági mobilitási index.

4. Módszertan

4.1. A felhasznált adatok

A Google által közzétett mobilitási adatok százalékos értékben mutatják a mobilitásban történt változást; a referenciaidőszak: 2020. január 3. és 2020. február 6. közötti öt hét. A változást mindig a hét ugyanazon napjához hasonlítják; azaz például egy bármilyen hétfőt a 2020. január 3. és 2020. február 6. közötti hétfők átlagával hasonlítják össze. Az adatokat a felhasználók okostelefonja közvetíti, amennyiben be van kapcsolva a helyelőzmények követése (az alapbeállítás szerint ez be van kapcsolva, a legtöbb felhasználó így is hagyja, hiszen számos alkalmazás használatához szükséges). Fontos kiemelni azt is, hogy csak az Android operációs rendszerrel rendelkező okostelefonok helyzete látható a Google számára, hiszen az egyéb operációs rendszereket nem a Google futtatja; viszont ez a felhasználók többségét jelenti,

ugyanis Romániában a telefonkészülékek közel 80%-án az Android operációs rendszer fut.

A Google mobilitási adatai 6 különböző helykategóriát tartalmaznak, ezek a következők: lakóövezetek; munkahelyek; étel-miszerboltok és patikák (étel-miszerpiacok, étel-miszerraktárak, kistermelői piacok, speciális étel-miszerboltok, drogériák és gyógyszertárak); parkok (helyi parkok, nemzeti parkok, szabadstrandok, tengerparti sétányok, kutyafuttatók, plázák és nyilvános arborétumok); tömegközlekedési állomások (tömegközlekedési csomópontok, például metróállomások, buszmegállók és vasútállomások); kiskereskedelem és szabadidő (éttermek, kávézók, bevásárlóközpontok, vízdámparkok, múzeumok, könyvtárak és mozik).

4.2. A gazdasági aktivitási mutató kiszámításának módszertana

Az általunk készített gazdasági mobilitási mutató négy mobilitási indikátor egyszerű számtani átlaga. A négy felhasznált Google-mobilitási-indikátor a következő: munkahelyek; étel-miszerboltok és patikák; tömegközlekedési állomások; valamint kiskereskedelem és szabadidő.

A lakóövezetek kategóriát nem szabad átlagolni a többi indikátorral, mert az az otthon töltött időben történt változást méri, a másik öt tényező pedig az adott helyen megforduló emberek számában történt változást mutatja.

A maradék öt kategória közül azért ezt a négy kategóriát választottuk ki, mert ezekben nincs évszakok közötti eltérés, vagy nem számottevő. A parkok esetében a téli referenciaidőszak miatt nyáron hatalmas növekedés látható, hiszen télen ezeket a helyeket ritkán keresik fel az emberek. Ha ezt a dimenziót is figyelembe vettük volna, akkor a nyári növekedés felfelé torzította volna a gazdasági mobilitási mutatót.

A téli időszakhoz képest a melegebb hónapokban több ember tölt időt a vásárlással és szabadidős tevékenységekkel, ezáltal megvalósul a gazdasági mobilitás növekedését, így a kiskereskedelem és a szabadidő dimenzió véleményünk szerint teljesen megfelelő adatokat szolgáltat.

A tömegközlekedési állomások esetében van egy enyhe szezonális, főleg a szabadidős kirándulások esetében. Viszont az üzleti vagy egyéb célirányos tevékenységek rendszeres végzése ezt a szezonális torzítástompítja, hiszen a munkába járás, az ügyintézés évszaktól független. Ha ez a dimenzió magas, akkor arra következtethetünk, hogy az embereknek van valamilyen tevékenysége, ami biztosan pozitívan hat a gazdasági mobilitására.

A munkahelyek kategória esetében a szolgáltató szektorban elterjedt otthoni munka miatt ez a dimenzió kissé alábecsüli a munkavégzéssel foglalkozó emberek számát. Erre vonatkozó korrekciókat nem tudunk elvégezni annak magas bizonytalansága miatt.

Az étel-miszerboltok és patikák dimenzió a házhozzállítási lehetőség miatt szintén kissé alábecsüli a valós képet, de ez a torzítás inkább csak a nagyvárosi, fejlettebb környezetben mondható számottevőnek.

Közzététel: 2020. november 27.

További információ: Csíki Ottó (info@erdelystat.ro).

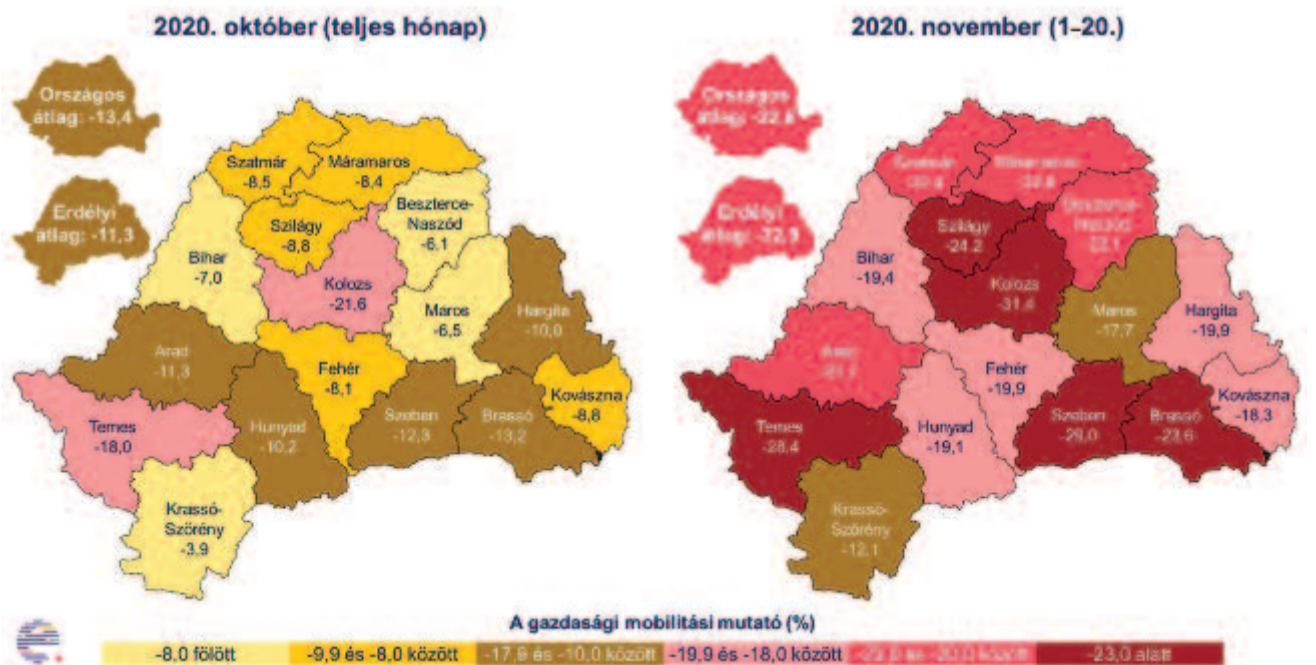
Korábbi Erdélystat-közlemények és -elemzések, módszertani leírások megtalálhatók a www.erdelystat.ro honlapon.

¹ A CONUS üzleti tanácsadó cég „economic activity index”-nek nevezi az általunk is kiszámított mutatót, amelyről bővebben a következő linken lehet tájékozódni: <https://www.conus.com.au/2020/08/google-mobility-data-as-a-proxy-for-economic-activity/> Letöltés dátuma: 2020.11.23.

² Az erdélyi és az erdélyi régiók gazdasági mobilitási mutatója kiszámításakor figyelembe vettük a megye lakosságát is, így a regionális gazdasági mobilitási mutató a régióba tartozó megyék lakosságával súlyozott megyei gazdasági mobilitási mutatója.

³ Statcounter GlobalStats: <https://gs.statcounter.com/os-market-share/mobile/romania>. Letöltés dátuma: 2020.11.23.

A gazdasági mobilitási mutató Erdély megyéiben

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 929.

MAGAS NÖVÉNY	EURÓPAI VULKÁN SZEGECS	ADY EGYIK ÁLNEVE	SVÉD SZÍNESZNŐ (EKBERG)	
Ki van a képen?				V
Ennek a megte-remtője	ÁZSIAI ÁLLAM			
MAGYAR TUDOM. INTÉZMÉNY		TUNÉZIA AUTÓJELE		
IGEVÉGZŐ-DÉS ÜRÜGY		VÍZI ÉLŐLÉNY EXTERN		
	KIÚTÁS A RINGBEN ÁLLÓVÍZ		SPANYOL GÉPKOCSIJEL BIZONYÍT	
ÖSSZEVISSZA TÚRI		KR. ELŐTT (RÖV.) SÓHAJTÓ-SZÓ		
Ez is volt			MÁSODPERC JELE	MÉGY, MŰKÖDIK
				BIZONY VIETNÁMI HOLDJÉV
ZORRO A BŐR VEGYJELE	ÍR ÍRÓ (BERNARD) RÓMAI 505		HÁROM, OROSZUL ELHAGYJA A MEDRÉT	
KRONOMÉTER MÉRİ		KISKABÁT VAN BÁTORSÁGA		KELVIN ISTÁLLÓ
KIMÉL NEM VALÓDI		SZÁMÍTÓ-GÉPKELLÉK CSÁRDA		
	ÉGI ESŐZSÁK SZIKLA-DARAB		PACI	UTCAI EL-ÁRUSÍTÓ-HELY
TÖRTÉNELMI KORSZAK		BRIT HÍR-ÜGYNÖKSÉG NÉMET ÍRÓ (MAY)		ÚT JELE A FIZIKÁBAN NAGYON RÉGI
DÖLYF AZ UDVARRA		DUPLÁZ HELYESEN		
	SZÁJ RÉSZÉ NEW HAMPSHIRE		ZAVAROS A KAS! MONOTONNAK TART	
ERDÉLYI ÍRÓ (BAJOR)			SZÖVETSÉG ATOMSÚLY JELE	
KILYÉN LEVENTE	Nemzeti-sége			KÖZÉPEN KOPOGI

1632–1723

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY		JANUÁRI ÉVFORDULÓK (1.)							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
48	49	50	51	52	53	54	55	56	57

VÍZSZINTES: 1. Orvos, filozófus, júniusban lesz 400 éve, hogy kivégezték (János). 9. Van esze. 10. Nauru fővárosa. **12. Országos főorvos, 150 éve hunyt el (Dániel).** 17. Székényi teher. 19. Nyugat (röv.). 20. Orosz dinasztia volt. 21. A nyelvész része. 22. Médi és Hédi nővére. 23. Újrafogalmaz. 24. Fájdalom (latin). 25. Táplál. 26. Hím juh. 27. Szépeket mond. 28. Rangjelző előtag. 29. Fába vés. 30. Tara úrnője (Scarlett). 32. Amerikai író (Joyce Carol). 36. Csak félig! 38. Ilion. 40. Csünető. 42. Orosz autómárka. 44. Tangens (röv.). 45. Állókép. 47. Márványmintával lát el. 48. Iszkoló. 50. Arcvonal. 52. Apró. **53. Petőfi gróf barátja, emlékiró, 200 éve született.** 54. A jód és a nátrium vegyjele.

FÜGGŐLEGES: 1. Japán, ománi és olasz autójel. 2. Európa-kupa (röv.). 3. Egy-másután. 4. Fenyegetéssel pénzt kérő. 5. Fejünk tartója. 6. Sapienti... (A bölcsnek elég). 7. A cirkónium vegyjele. 8. Rostnövény. 11. Kitaró. 13. Gépkocsi. 14. Vízlágyító szer. 15. Levegő (angol). 16. A Varjú nemzetség írójának névjele. 18. Éveink száma. **20. Erdélyi fejedelem (II.), 400 éve született (György).** 21. Magyar borváros. 22. Vendéglői lap. 24. Magyar bányaváros. 25. ... van belőle (unja). 27. Zeneszerző (Béla). 28. Lamartine verse. 31. Hét étlen! 33. Finn-svéd sziget. 34. Pólusra vonatkozó. **35. Költő, 200 éve született (Dániel).** 37. Nélkül (latin). 39. Hallgat a szavára. 41. A tea alkaloidja. 43. ... Sasztri (indiai politikus). 46. Töltött atom. 49. Alá. 50. A fluor és a kén vegyjele. 51. Állóvíz.

L.N.J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket január 21-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők – két személy – egy-egy könyvet nyerhetnek. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani. (Egy borítékban csak egy pályázati szelvény szerepelhet.)

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva egy barcelonai futballstadion nevét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beirtunk.

VÍZSZINTES: 1. Képviselőcsoport – Szerencsétlenség, tragédia. 7. Francia arany – Cifra egynemű hangzói. 8. Dilemma, bökkenő – Látószerv. 9. Sárgás darab! – FDA. 11. Erre a helyre – Portugál, máltai és olasz gépkocsijelzés. 12. Szerzett immunhiányos tünetegyüttes angol rövidítése – Budapesti egyetem. 14. Ego – Betűt vet. 15. Düledező, om-ladozó – A mi lakásunkban. 18. Falánk – Teremtény, élő szervezet. 19. Székely királyfi – Szemére vet. 22. Eme tárgy – Fába vés. 23. Szájszél – Tinóból lesz. 25. Száját szélesre nyit – Picula része! 27. Táv betűi – Becézett férfinév. 28. Udvarló, hódoló – Női név. 30. Előd, felmenő – Rangjelző szó. 31. Ór – Délgyümölcs.

FÜGGŐLEGES: 1. Nemzetközi labdarúgó-szövetség – Fűszernövény. 2. Törlőgumi – Nemesgáz. 3. Azonos betűk – Kilogramm, rövidítve. 4. A kobalt és a jód vegyjele – Zavart póz! 5. Másolópapír – Bizalom, hit. 6. Arcfesték – Német–lengyel határfolyó. 10. Anekdota – Ellenséghez pártol. 13. Helyiség, terem – Időben az adott helyre megérkező. 16. Kíván, igényel – Nagyszülő kedvence. 17. „Fekete” kontinens – Uborka jelzője lehet. 20. Földet forgat – Földtörténeti kor. 21. Szivárványhártya – Hangsor. 24. Jeles osztályzat Magyarországon – Romlott zsír jelzője. 26. Kamionjelzés – A világ ... (A. Dumas). 29. Maga – Adás közepe!

Koncz Erzsébet

1	2	3	4	5	6
7		8			
9		10	11		
12		13	14		
15		16			
17		18			
19	20			21	
22		23		24	
25		26		27	
28		29		30	
31					

1	2	3	4	5	6
7		8			
9		10	11		
12		13	14		
15		16			
17		18			
19	20		R		21
22		23		24	
25		26		27	
28		29		30	
31					

A Magyar közmondás

című pályázat nyertesei:

Hompót Csilla,
Marosvásárhely, Szabadság u.

Trombitás Árpád,
Marosvásárhely, Moldovai u.

A pályázati rejtvény megfejtése:
**NEM ÁLMOT HÜVELYEZEK ÉN,
HANEM IGAZAT MONDOK.**

Kérjük a nyerteseket,
vegyék fel a kapcsolatot Borbély Ernővel
a 0742-828-647-es telefonszámon.

Megfejtések

a december 31-i számból:

Miniskandi:

Felkopik; Almaérésig

Skandi:

Mary Shelley; Angol író; Frankenstein; Mathilda; Az utolsó ember

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

A megtartó emlékezet és alkotó képzelet kohéziója

Az 570 éves könyvnyomtatás újabb csodájának örvendhetünk mi, volt bolyaisok: egykori diákok, tanárok és más nem bolyais társszerzők, akiknek köszönhetően újra beigazolódt, hogy a jelenkor embere hisz a nyomtatott könyv erejében, szépségében, nagyszerűségében, bár nem zárkózik el az elektronikus könyvek ridegebb, fantáziátlan világától sem.

Buksa Éva-Mária ny. tanár

Korunkban, amikor az elektronikus média avagy adathordozók és a Gutenberg-galaxis szimultán létezésének vagyunk tanúi, sőt hasznélvezői, íme, felmutathatunk egy újabb „csodát”, egy újabb nagyszerű könyvet! E könyv megalkotása és megjelenése Kirsch Attila merész álma, lelkének szent vágya volt. Évek hosszas dilemmái után cselekvésre szánta el magát. Megszólított, talán helyesebb: felkért néhány embert, ha kedve lenne hozzá, írjon egy megemlékezést szüleitől, Kirsch Mártáról és Kirsch Lajosról, mert egy emlékkönyvet szeretne kiadni... És Attila kérése visszhangra talált!

Szüleinek munkásságához legendák fűződtek, emléküket szájhagyomány őrizte. De mostantól írásba foglalt dokumentum, tárgyi-asult valóság. Valóságos könyv, könyves valóság!

A megszületett könyv címe: *Gyémántcsiszolók*. Ez egy emlékkönyv, mely a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Líceumban tanító néhai kitűnő tanár házaspárnak, Kirsch Mártának és Kirsch Lajosnak állít emléket. Metaforikusan „gyémántcsiszolók”-nak nevezhetjük a két jeles tanárembert Németh László sorából ihletődve: „Azért vagyok pedagógus, hogy a természetnek nyers gyémántját, szép vigyázzal, csendben csiszoljam kristályba.”

A könyv visszaemlékezések gyűjteménye, melyben 78 emlékező hajdani diák, tanárkollega, barát, rokon és családtag idézi fel a két pedagógussal kapcsolatos emlékeit, közel 50 fényképpel, dokumentummásolattal kiegészülve.

Ez a könyv ablak a múltba, vagy talán inkább kordokumentum? Megítélésem szerint mindkettő. Kordokumentum, hiszen az emlékezők közül sokan a letűnt kommunista rezsim fájó túlkapásait, égbekiáltó igazságtalanságait is felelevenítették.

És bár Kirsch Lajos tanár 10 éve, Kirsch Márta tanárnő 9 éve pihennek a marosvásárhelyi katolikus temető sírkertjében, most – az emlékező írások által – életre keltek! Mondhatnánk: feltámadtak, és együtt örvendezünk, hogy példás jellemük, emlékezetes és feledhetetlen munkájuk, személyük életre kelt. A számos emlékező visszaemlékezéseiben csodálatra méltóan hiteles emlékekkel és a lélek legmélyéről előtörő érzésekkel idézi fel a közösen átélt múltat. Így meghatóan szép „portrék” születtek, és ezek alapján sikerülhetett Kirsch Attilának virtuális „szobrokat” alkotnia szüleitől. Amint ő fogalmazott a Prologusban: „...maradandó »szobrot« szeretnék alkotni, és mivel szobrász nem vagyok, nem márványból, nem bronzból, sem gránitból, hanem szép szavakból és szeretetből, őszinte gondolatokból és érzésekből, lágy zenéből, virágok pompás színeiből, illatából, madárdalból, imára hívó templomi harangszókból, fájón szép emlékek felidézésével.” És őszinte örömmel mondom: ez sikerült!

Edward T. Hall *The Silent Language* című tanulmányában van egy időtálló megállapítás: „A Gutenberg-galaxis tette lehetővé, hogy az emberi szó győzedelmeskedjen tér és idő felett...” Igen! A megtartó emlékezet és az alkotó képzelet segített előhívni az emlékezet legmélyebb bugyraiból az adott történelmi időszakra és a két tanáremberre kivetített észlelések sokaságát, melyek a gondolatok, érzések és érzelmek lecsapódásai.

Apropó, emlékezet...! Már az ókori civilizáció bölcsőjében, ahol megszületett a hellén mitológia, a korszak bölcsői felismerték az emlékezet rendkívüli jelentőségét. Mnemoszünének nevezték el az emlékezet istennőjét.

Úgy vélem, hogy e könyv írói Mnemoszüné istennő kedveltjei.

De ki is volt Mnemoszüné? Nos, Mnemoszüné, az emlékezet istennője és Zeusz főisten szerelméből 9 lány született, vagyis a múzsák, így hát ő a múzsák szülőanyja. A különböző művészeti ágak múzsái a Helikon hegyének kies völgyében laktak. Az évszázadok folyamán királyok és jeles emberek, bölcsek fohászokdakt Mnemoszüné kegyeiért, mert tudott dolog: az emlékezet, a memória a tudás alapja. Sejtem, hogy e könyv íróit ő ihlette, és ő segítette, csodálatra méltó emlékezettel megáldotta, hogy a távoli múlt emlékei mélyén „búvárkodva” felszínre tudjanak hozni 60, 50, 40, 30 éves vagy későbbi, azaz időszámításunkhoz közelebbi eseményeket.

A kozmikus térben és időben történt eseményeknek – 1962–1989 között – nemzeti hagyományainknak, bolyais örökségünk ápolásának a diktatórikus rendszer politikai széljárása nem kedvezett. Pontosabban a nemzeti értékeinknek és anyanyelvi kulturális örökségünknek a memóriából való teljes kitörlesztés célzották: nem volt szabad nagy elődeink, a két Bolyai életművéről beszélni a felsőbb osztályokban. Az anyanyelvi kultúra beolvasztására törekedtek, ezért a hatalmasok megfogalmazták az egy nép, egy nyelv, egyetlen kultúra elvét.

A rendszerváltást követően a hamis délibábok rezegni, homályosodni kezdtek, és lassan eltűnnek kisebbségi létünk láthatáráról... Reméljük, hogy nincs messze az az idő, amikor jogaink követelését nem anomáliaként kezelik a hatalmasok.

Most – úgy tűnik – talán kissé változott a helyzet... legalábbis a „diszletek” kicserélődtek, de a lényeg, a nemzetünket közvetlenül érintő nem teljesen! Hisszük, hogy az igazság fénye győzedelmeskedik! És itt vannak a fiatalok, akik magyar jövődönk letéteményesei. Hiszem, hogy a fény nagyobb a sötétségnél, a Szeretet erősebb a gyűlöletnél, az Igazság a hazugságnál. Az igazság előbbutóbb utat tör magának...

Ma az úrkorszakban, ebben az adott történelmi időszakban a tapasztalati térben a megváltozott oktatási rendszer – úgy hiszem, mindenki megtapasztalta – merőben különbözik a hajdani Bolyaiban megismert, megtapasztalt tanmenettől és oktatási

módszerektől. Napjainkban az iskolapadokban ülő Z generáció internetfüggősége a digitális oktatás következtében (a koronavírus terjedése ezt eredményezte) növekedik. A tanulók oktatása, a tanárok módszerei összhangban állnak az időszerű elvárásokkal. Az innovatív és kreatív módszerek kihívásaihoz kell alkalmazkodniuk.

De mindezek ellenére kijelenthetem: az emlékkönyv emlékező írói által leírt gondolat (sőt: minden elírás, azaz hiba és vessző) ismerőjeként oly jó volt olvasni, hogy milyen újszerű módszerekkel oktatott Kirsch Márta, aki már akkor bevezette a differenciált oktatást, azaz csoportokra (képességekre) szabott feladatokat adott diákjainak. Egy néhány „író” arra is kitért, hogy Márta tanárnő próbálta megértetni tanítványaival, hogy nem a tartalmi tudás, hanem az alkalmazás tudása a legfontosabb – ami egy igen előremutató pedagógiai elv volt abban a korban. Kirsch Lajos, a magyartanár óráin a komplex esztétikai nevelésre is figyelt. Diákjait bevezette a drámapedagógia világába, és színi előadásokat szervezett tanítványai számára. Közelebbi falvak színpadáról is terjesztették a szép szót, a magyar kultúrát.

Ezek az írások (2-3 szinten aluli kivételével) érdeklődésre számot tartó toposzok mellett magas művészi igényességgel megírt alkotások, melyek közös szövegekben egyesültek – s így megszületett az áhitott harmónia. Harmónia, amit ez a két kitűnő tanárember próbált maga körül létrehozni. És, bizton állíthatjuk, sikerült nekik! Sikerült, mert jellemformáló egyéniségük, személyiségjegyeik – jóság, tisztaság, altruizmus, türelem (soha nem emelték meg hangjukat megfélemlítés céljából), tanítási vágy, segíteni akarás – voltak a garancia az óráikon előadó harmóniára.

Valahol olvastam, hogy léteznek „feladatemberek”. Ez a kifejezés nagyon illik rájuk. Az adásvágy, az ismeretátadás volt számukra az éltető lelki erő. Felismerték, hogy csak a tudás az, ami felemel, lelkileg gazdaggá tesz, és érzékenyebbé a közjő, a nemzeti műveltségünk állandó fejlesztése, gyarapítása iránt.

Széchenyi István, a legnagyobb magyar már 200 esztendővel ezelőtt figyelmeztette kortársait és a mindenkori generációkat, hogy a „kiművelt emberfők” országa (nemzete) kell legyen, hogy elismerést, tekintélyt szerezzünk a világban. És azzá váltunk! Mire

alapozom ezen állításomat? Nos, az emlékkönyvbe íróknak nagyon kis százaléka filológus, nagy részük magas szintű műszaki képzésben részesült, reál szaktudományok oklevelesei, de csodálatosan fogalmaznak, művészi stílusuk bővelkedik költői képekben. Számomra, filológus számára is igazi öröm olvasni az egyes írásokat.

Ezeket a gyönyörű gondolatokat, mély és őszinte érzéseket olvasva tisztán kirajzolódik előttünk a két pedagógus személyisége. Áldott „Fényemberek” voltak, akikből sugárzott a tudás fénye és a szeretet jótékony melege. Hamvas Béla megállapítására reflektálva: „A fény csak abban válik áldássá, aki másnak is ad belőle.” És Ők adtak!

Az emlékkönyvet olvasva egyszerű a könyv üzenetét dekódolni: az ifjúkor csodálatos, ábrándos világába elmerülve az emlékezések sokaságának reflektorfényébe állított két pedagógus nagyszerűségének felidézése és élővé tétele a koherencia jegyében. Jakobson szerint: „ahhoz, hogy a szövegbe kódolt üzenet eljusson a befogadóhoz (olvasóhoz, hallgatóhoz), a szövegnek érzelmileg átélhetővé, érzékelhetővé kell válnia.” Én hiszem, hogy e sok jeles írásnak, azaz íróknak köszönhetően ez megvalósulhat... Ismertségük, legendás tudásuk, ügyességük és tisztességük híre átnyúlik országhatárokon és generációk sokaságán, mert mindig az igazsághoz szabták szavaikat és tetteiket.

A *Gyémántcsiszolók* egy mementó, mely gyűjteménye az emlékeknek, de ugyanakkor emlékeztető is! E könyvet forgatva, némi nosztalgiaival, virtuálisan a múltban lapozgathatunk, felidézve gyermekkorunk derűs emlékeit, ifjúkorunk történéseit és a két szeretett tanár személyét, valamint azokat a félelmetes történelmi viharoktól és rettegésektől terhes időköt. De most tekintetünk a Holnapra emeljük, mert a „szébb jövő tán bennünk álmodik” (Szabó Lőrinc: Kis nép fia), amit a Fialatok, „a Jövő virágai” (Bolyai Farkas) építenek fel nemzetünk számára, hogy valóban „az Élet szent vidék” (Ady) legyen.

Az emlékkönyv külső megjelenését, köntösét Buksa Éva-Mária és Donáth Nagy György tervezte a könyv sokatmondó címéhez asszociálva: a címlapon a csiszolt gyémánt csillogása, a kiművelt elmék ragyogásának szimbóluma tölti be a teret, amelyen sejtelmesen feldereng a két „Gyémántcsiszoló” arcmása.

A 268 oldalas könyv hátlapjára – mementóként – matematikai képleteket, mátrixokat, függvényeket helyeztünk (ha netán valaki próbára akarná tenni memóriáját, tudását!), és a heliocentrikus világméretű szimbolizálva közepén a Nap helyén egy gráf található, melynek szövege: „A tőkély az értelem világító világosságában s a szív jótékony melegében áll.” Ez a Bolyai-gondolat a könyv üzenetként is értelmezhető.

A Bolyai-eszmeiséget idézve hinni szeretnénk, hogy ez az örök érvényű Bolyai-aforizma virtuálisan messze visszhangzik az úrban, és minden magyar, a földgolyón bárhol is éljen, meghallja ezt a 200 éves, de örök érvényű intést. És bennünk, bolyaisokban erősíti a kohéziót, az együvé tartozás (a bolyaisok családjába tartozás) jóleső érzését.

A „sokszínű szöveg” gondozása, javítása Buksa Éva-Mária munkája.

A könyv elektronikus szerkesztője Donáth Nagy György.

A könyv kiadását a Szucher Ervin irányította Juventus Kiadó vállalta.

Hinni szeretnénk, hogy az emlékkönyv íróinak megtartó emlékezte és alkotó képzelete kitorúlhatatlan nyomot hagy évtizedekre, meglehet évszázadokra a mindenkori nemzedékek részére.

Végezetül álljon itt Kosztolányi Dezső örök érvényű figyelmeztetése: „A könyvek értelmet az olvasótól nyernek.” Adja Isten, hogy nyerjen értelmet!

A könyv megvásárolható Marosvásárhelyen a meseboltban: Gyöngyvirág (Lăcrămioarei) utca 15. szám, valamint Kirsch Attilánál.

Kétszázhusz éve nem volt példa hasonló erőszakra a Capitoliumban

Forrás: cnbc.com

Az elmúlt több mint 220 évben nem volt példa olyan mértékű erőszakra a Capitoliumban, mint szerdán, amikor a Donald Trump távozó amerikai elnököt támogató tüntetők betörték az épületet, és megszakították a demokrata párti jelölt, Joe Biden győzelmét hozó november 3-i elnökválasztás eredményének véglegesítését.

Az összecsapásokban négy ember életét vesztette, sokan megsérültek, és több tucat rendbontót letartóztattak.

Ugyanakkor nem ez volt az első alkalom, hogy támadás érte az amerikai demokrácia egyik jelképét. A törvényhozás épületét 1814-ben, mindössze 14 évvel megnyitása után a brit erők megpróbálták felégetni. A Capitoliumot kifosztották, majd felgyújtották a déli és az északi szárnyát, porrá égetve a kongresszus könyvtárát. Az épületet csak egy hirtelen felhőszakadás mentette meg a teljes pusztulástól.

Az esemény óta eltelt több mint kétszáz évben is számos alkalommal tették már neveltség tárgyává a képviselőház elnöki emelvényén szereplő „Egység, Igazság, Tolerancia, Szabadság és Béke” szavakat. Az épületben többször robbantottak, lövöldöztek, és egyszer egy törvényhozó majdnem végzett egy másikkal.

A leghírhedtebb eset 1954-ben történt, amikor négy – Puerto Rico függetlenségéért tüntető – nacionalista kiterítette a szigetország zászlaját a képviselőházban, és több lövést adott le a galériáról. Az incidensben öt

képviselő megsebesült, közülük egy súlyosan.

1915-ben egy német–amerikai aktivista – azzal a céllal, hogy véget vessen az első világháborúnak – három rúd dinamitot helyezett el a szenátus fogadószobájában, amelyek kicsivel éjfél előtt robbantak fel, amikor senki

sem tartózkodott a helyszínen. A férfi azt is tervezte, hogy megsemmisít több hajót, amely löszert szállított a háborús Európába, de ennek kivitelezésében végül kudarcot vallott. A támadó megpróbálta túsul ejteni J. P. Morgan családját, hogy a bankárt a löszergyártás leállítására kényszerítse, de végül le-

Forrás: dakotanevsnov.com

Elemzők: megosztott az amerikai társadalom

Az amerikai társadalom megosztottsága vezetett a Capitoliumnál történetekhez – erről az M1 aktuális csatornának nyilatkozó elemzők beszéltek annak kapcsán, hogy Trump-párti tüntetők ostromolták meg az amerikai törvényhozás épületét szerdán.

Horváth József, az Alapjogokért Központ biztonságpolitikai tanácsadója az M1 aktuális csatornán azt mondta, a biztonsági erők az ülés előtt nem megfelelően zárták le a Capitolium környékét, ez tette lehetővé, hogy a tüntetők be tudtak törni az épületbe, és ilyen erőszakos cselekmény történt.

Ebben az épületben az Amerikai Egyesült Államok legfontosabb politikai vanak kvázi egy helyen, (...) képzeljük el azt, hogy ha egy radikális terrorszervezet hajtana végre egy ilyen támadást. Nagyon rossz üzenete van annak, hogy a világ legerősebb haderejével rendelkező Amerikai Egyesült Államok fővárosa ilyen komoly célponttá válhat – mondta Horváth József.

Mint mondta, a történetek azt is mutatják, hogy az amerikai társadalom milyen végletekig megosztott, hiszen az Egyesült Államok újabb kori történelmében arra még nem volt példa, hogy a társadalom egyik része ne fogadja el a másik részének a választását.

Azok a tisztázatlan körülmények, amelyek a választások során történtek, a Trump-párti szavazókat kellőképpen frusztrálják, ez most egy ilyen tüntetéshullámban robbant ki – fogalmazott.

Ifj. Lomnici Zoltán, a Századvég jogi szakértője szerint drámai helyzet uralkodott a Capitoliumon belül. Mint mondta, meg kellett volna tudni védeni az épületet.

Emlékeztetett arra, hogy amikor Barack Obamát beiktatták, akkor a titkosszolgálat vezetőit le kellett cserélni, miután egy idegen besétált a Fehér Házba egy partira. „Mivel most a demokraták vezetnek a kongresszust, a kedves nézőkre bízom annak a mondatnak a befejezését, hogy ez lehet-e egyfajta demokráta, baloldali lazaság vagy sem” – fogalmazott, hozzátéve, hogy ebben nem kíván állást foglalni.

Felhívta arra a figyelmet, hogy a nyáron, amikor az Egyesült Államokban szobrokat döntöttek, amikor az Antifa, illetve a Black Lives Matter tüntetői terrorizálták az embereket, nem szóltak fel azok a nyugati politikusok, akik most elítélik a megmozdulásokat.

Ifj. Lomnici Zoltán véleménye szerint nem szabad abba a hibába esni, hogy kettős mércével mérjük. Most egy válságos helyzet van az Egyesült Államokban, a tüntetők túlérték a békés megmozdulás kereteit, de nem

szabad arról sem megfélemlíteni, hogy ugyan nem a törvényhozás épületével szemben, de középületekkel szemben a baloldali aktivisták is nagyon durván léptek fel 2020 nyarán.

Arra a felvetésre, hogy az egész világra és Magyarországra is hatással lehet a Biden által hirdetett politika, ifj. Lomnici Zoltán azt mondta: Joe Biden „egy igazi kaméleon”, amikor szenátorként megkezdte pályáját, a házasságról úgy beszélt, mint férfi és nő köteléke, mára viszont az LBMTQ-mozgalom egyik fő támogatójává vált. Most más kérdésekben is sokkal inkább baloldali radikális nézeteket vall, mint korábban – mondta.

Magyarics Tamás Amerika-szakértő arra emlékeztetett, hogy ugyan most a Trump-hívók nem fogadják el Joe Bident, 2016-ban viszont a demokraták nem fogadták el Donald Trump legitimitását. Mint mondta, korábban ilyen események nem történtek, és ez nem jó üzenet a demokrácia számára.

Arról is szólt, hogy Trump retorikája nem az emberek lecsendesítésére irányult korábban. Meglehetősen szokatlan, ahogy Trump az elnökségét lezárja, hiszen korábban is voltak ilyen szoros eredmények. Szerinte a történetek egy több évtizedes folyamatnak az eredményei, amikor az amerikai közbeszéd, a politikai polarizáció hihetetlen mértékben romlott, és a főleg a baloldal által erőltetett

fegyverezték. Az incidens során meglötte Morgan fiát. Az aktivista végül öngyilkosságot követett el a börtönben.

1971-ben a Weather Underground nevű radikális baloldali szervezet robbantott Laosz amerikai bombázása ellen tiltakozva, majd 1983-ban a Május 19. Kommunista Mozgalom célpontjává vált a szenátus. Egyik támadásnak sem voltak áldozatai, de mindkettő több százezer dolláros károkat okozott, és szigorúbb biztonsági intézkedéseket eredményezett.

A legvéresebb támadásra 1988-ban került sor, amikor egy pszichiátriai beteg férfi lövéseket adott le egy ellenőrzőpontra, és a capitoliumi rendőrség két tisztjével végzett. John C. Calhoun amerikai alelnök közeli szobra máig magán viseli az incidens nyomait.

A 19. században is történtek sokat emlegetett támadások. 1835-ben egy zavart szobafestő rálőtt Andrew Jackson akkori elnökre a Capitolium épületén kívül. Jackson nem ijedt meg, sőt, a sétabotjával jó néhány ütést mért támadójára, akit végül sikerült lefegyverezni.

Ugyancsak a sétapálca volt a főszereplője egy 1856-os esetnek is, amelynek során Preston Brooks képviselő rátámadt Charles Sumner szenátorra, mert röviddel azelőtt keményen bírálta a rabszolgaságot. Brooks anynyira helyben hagyta Summert, hogy három évig tartott, míg felépült, és visszatérhetett a kongresszusba. Az incidens után Brooks lemondott képviselői tisztségéről, de azonnal újraválasztották.

A Capitolium szerdai ostromát követően több törvényhozó követelte Trump azonnali eltávolítását alig két héttel Joe Biden beiktatása előtt. (MTI)

identitáspolitika rengeteg választói csoportot fordított egymással szembe.

Magyarics Tamás elképzelhetőnek tartja, hogy a Capitoliumnál történetek miatt más városokban is az utcára vonulnak majd Trump hívei.

Beregi Balázs, a közmédia washingtoni tudósítója elmondta: abban mind a demokraták, mind a republikánusok egyetértenek, hogy az erőszak nem fogadható el, ezt bizonyítja, hogy Mike Pence amerikai alelnök is azt írta a Twitteren, hogy a Capitolium elleni támadást nem fogják tolerálni.

Joe Biden megválasztott amerikai elnök televíziós beszédében úgy fogalmazott: a demokráciánk példátlan támadásnak van kitéve, és a Capitoliumnál történt események támadás a jogállamiság ellen.

Beregi Balázs elmondta azt is, hogy Washingtonban rengeteg a rendőrautó, és kiemelte, hogy a polgármester este 6 órától kijárási tilalmat rendelt el.

Lukóczy Gábor, a közmédia kaliforniai tudósítója arról számolt be, hogy Washington mellett az ország más nagyvárosaiban is gyülekezik a tömeg, így Los Angelesben is. Mint mondta, annak ellenére, hogy Kalifornia állam egy demokrata fellegvár, ott is vannak Trump-hívók, akik gyakran vonulnak utcára. (MTI)

Vízkereszt ünnepe

A nyugati kereszténységben január 6. vízkereszt, avagy a háromkirályok, másképpen a napkeleti bölcsek ünnepe, a katolikus egyház egyik legfontosabb ünnepe. Az MTVA Sajtóarchívumának anyaga:

Vízkereszt a karácsonyi ünnepek zárónapja, ezután kezdődik a farsangi időszak. (A Julián-naptárt használó keleti kereszténységben karácsony január 7-re esik, és tizenhárom nappal később ünneplik a vízkeresztet.) Az ünnep liturgiában használatos elnevezése a görög Epiphania Domini, azaz Urunk megjelenése, a magyar vízkereszt elnevezés a víz megszentelésének szertartásából származik.

Az epifánia ünnepe először a 3. század végén jelent meg Keleten, majd a 4. században Nyugaton, mindig január 6-án. Mivel a 4. századtól Jézus születésének ünnepe, a karácsony Keleten és Nyugaton is elkülönült az epifániától, a vízkereszt ünnepe azóta három jelentést hordoz: a napkeleti bölcsek eljövételét, Jézus megkereszteltetését, illetve csodatételét a kánai menyegzőn. (Az epifánia kifejezés a görög vallásban egy isten váratlan és érezhető, jót hozó megjelenése, a római császárkultusz idején az uralkodó, azaz a megtestesült isten ünnepélyes látogatása volt.) Teológiai értelmezése: Jézus Krisztusban Isten jelent meg az emberek igazi Megváltójaként, az ünnep liturgiája Jézus hármasság megjelenéséről emlékezik meg.

Az első jelentés a háromkirályok, avagy a napkeleti bölcsek érkezésének ünneplése. Máté evangéliuma (Mt 2,1-16) szerint a háromkirályok a betlehemi csillag által vezéreltetve jöttek Keletről Júdeába, hogy a zsidók újszülött királyának kifejezzék hódolatukat. Először Jeruzsálemben keresték a kis Jézust, majd Heródes király gonosz szándékkal Betlehembe utasította őket; itt meglelték a kisdedet, akinek aranyat, tömjént és mirhát ajándékoztak. Az evangélium mágusnak nevezi őket, de nevüket nem említi. A hagyomány szerint hárman voltak, a 8. században élt Beda Venerabilis nevüket is említi: Caspar, Melchior, Balthasar – azaz Gáspár, Menyhért, Boldizsár. A tömjénezés szertartása a napkeleti bölcsek tömjénadományára emlékeztet. A háromkirályok hálás témául kínálkozott a festőművészetnek, híres alkotás például Albrecht Dürer és Ferenczy Károly Háromkirályok című festménye is.

A vízkereszt második evangéliumi története (Mt 3,13-17) szerint, amikor Jézus harmincéves lett, elment a Jordán folyóhoz. Keresztelő Szent János megkeresztelte őt, és Jézus ettől kezdve tanítani kezdett. Megkeresztelésének emlékére Keleten ezen a napon osztották a kereszttség szentségét, és áldották meg a vizeket, főleg a Jordánt és a Nílust.

Az ünnep harmadik evangéliumi jelenete: Jézus a kánai menyegzőn, édesanyja kéré-

sére, az elfogyott bor pótlására első csodatételeként a vizet borra változtatta (Jn 2,1). A házszenelés (benedictio domorum) szertartása arra emlékeztet, hogy Jézus jelenlétével kitüntette, megszentelte a kánai házat.

Krisztus kereszttségének emlékére a vízkereszt volt az ünnepi keresztelések napja, a katolikus egyház tömjént és vizet szentelt, innen az ünnep elnevezése. Az ünnepi népszokások közé tartozott a csillagozás vagy háromkirályjárás hagyománya, a bibliai királyokat megszemélyesítő alakoskodók köszöntő felvonulása, dramatikus játéka. Az alakokat – a betlehemezést mintájára – gyerekek személyesítették meg. Legfőbb kelléke a csillag volt, amely mutatta az utat Betlehembe. Jellegzetes viseletdarabjuk a díszes papírsüveg. Minden esetben elénekelték a csillagéneket, melynek utolsó két sora így hangzik: „Szép jel és szép csillag/ Szép napunk támad”.

Vízkereszt napján szokásban volt a szentelmények hazavitele is: a szenteltvíznek gyógyító hatást tulajdonítottak, minden betegségre használták. Hintettek belőle a bölcsekre, a menyasszony koszorújára, a halott koporsójára. A következő januárig üvegben vagy nagy korsóban tartották, ami megmaradt a következő vízkeresztre, azt a kútba öntötték, hogy vize meg ne romoljon. A házakat vízzel és sóval szentelték meg, és a pap krétával írta a szemöldökfára a házszenelését és a GMB betűket (Gáspár, Menyhért, Boldizsár). A vízkereszt népszokásokból mára

jobbára csak annyi maradt meg, hogy ekkor szedik le a karácsonyfát.

Vízkereszt egyben a nagybőjtig tartó farsangi időszak kezdete is. Hossza változó, a nagybőjt kezdetét jelentő hamvazószerda időpontjától függ. Magyarországon a farsangi szokások a középkorban honosodtak meg, a farsang elnevezése középkori német eredetű lehet. A farsang a közelgő tavasz örömeinek ünnepe, egyben a tél és tavasz jelképes küzdelmének megjelenítése is.

A farsang rítusai és hiedelmei főként a farsangvasárnaptól húshagyókeddig tartó három utolsó farsangi napra („a farsang farkára”) vonatkoznak. Ez a télbúcsúztató karneváli időszak, ilyenkor rendezik a híres riói és velencei karnevált, Magyarországon a mohácsi busójárást, Torockón, Kibédén és másutt a téltemetést. A farsang a párválasztás és az esküvők időszaka is volt, mert a nagybőjt időszakában már nem lehetett esküvőket tartani. A bálok és táncmultságokon számos eljegyzésre is sor került. A lányok rokonaiak közvetítésével bokrétát adtak a kiszemelt legénynek, aki a farsang végén nyilvános színvallásként a kalapjára tűzte. A farsangvasárnap utáni hétfőn tartották az asszonyfarsangot, amikor a nők korlátlanul ihattak, férfi módra mulathattak. Általános velejárája a farsang ünneplésének a rítusok bőség- és termékenységvarázsló jellege, pl. kender, szőlő megvarázslása a farsangi ételmaradékokkal. Jellegzetes farsangi ételek a káposzta, a disznóhús és az elengedhetetlen farsangi fánk.

MISSISSIPPI SZÖNYEGMOSÓ

Szőnyegmosás, -szárítás professzionális módon.
Rögzített padlószőnyeg mosása helyszíni kiszállással.
Kanapé-, ülőgarnitúra-tisztítás.

Rendelésért és egyéb információkért hívja bizalommal a 0799-998-899-es telefonszámot. (sz.-l)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzetrel, külföldre is, valamint törmelékiszállítás. Tel. 0749-543-104. (8318-l)

AUTOMATA MOSÓGÉPEK, MOSOGATÓGÉPEK, ruhaszárítók, hűtők, porszívók, gáz- és villanykályhák javítását vállaljuk az ügyfél lakásán, bárhol Maros megyében. Kelemen szervíz. Tel. 0265/243-294, 0745-560-092. (9633-l)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása. Tel. 0771-383-725. (9788)

VÁLLALOK mindenféle építkezési munkát, fametszést. Tel. 0741-352-972. (10262-l)

IDŐS hölgy mellé gondozónőt keresünk nappali ellátásra (4 óra/nap). Tel. 0724-228-458. (10260-l)

BETEGGONDOZÓT keresek otlakással vagy bejárással. Tel. 0754-955-495, 9-21 óra között. (10290-l)

HÁZTETŐKET készítünk cserépből vagy lemezből, vállalunk javítást, ács munkát stb. Tel. 0741-480-558. (10286-l)

KOMOLY, megbízható, gyereket szerető dadust keresünk hosszú távra. Tel. 0742-311-821. (10309)

LAKÁS

KIADÓ egy- vagy kétszobás lakás az Uniriiban, a piac mellett. Tel. 0742-405-968. (10242-l)

ELADÓ 5 szobás családi ház a központ környékén. Tel. 0748-779-718. (10304-l)

KIADÓ tömbházlakás az állomás környékén. Tel. 0740-665-808. (10314)

TÁRSKERESÉS

65 ÉVES, komoly, káros szenvedélyektől mentes marosvásárhelyi férfi keresi társát korban hozzáillő, szerény hölgy személyében. Választ várok a szerkesztőségbe, „Kapcsolat” jelígre. (10320)

MINDENFÉLE

FÉMSZERKEZETI MUNKÁT vállalkozók: kapu, garázsajtó, ablakrács stb. Tel. 0744-966-747. (65081-l)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VESZEK régi festményeket, képkereket, paraszttárgyakat, antik bútorkat stb. Tel. 0731-309-733. (9187-l)

ELADÓ Szászrégenben három darab csempékályha, egy állófogas, 10 darab 25 literes alumíniumbödön. Érdeklődni a 0743-548-101-es telefonszámon. (mp.-l)

ELADÓ kövér disznó. Tel. 0740-124-154. (10259-l)

ELADÓ sírhely a Jeddi úti temetőben. Tel. 0770-171-693. (10305)

ELADÓ 100 kg-os disznó (8 lej/kg). Tel. 0754-895-544, 0365/410-075. (10312-l)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (sz.-l)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (sz.-l)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (20875-l)

A mezőfelei **AMICUS ÖREGOTTHON IDŐSEK ÉS BETEGEK GONDOZÁSÁT** vállalja szakképzett személyzettel és több mint tízéves tapasztalattal. Orvosi és szociális ellátást is biztosítunk. Tel. 0752-214-323, 0744-615-258. (22394-l)

ABLAK- és AJTÓGYÁRTÓ CÉG fiatal, megbízható, becsületes ASZTALOST keres. Tapasztalat előnyt jelent. Tel. 0745-301-460. (10266-l)

ÁLLATGONDOZÓT alkalmazunk teljes ellátással, tanyára. Tel. 0744-624-809. (22397-l)

ALKALMAZUNK AUTÓBÁDOGOST, AUTÓFESTŐT és SEGÉDMUNKÁST. Tel. 0745-832-391. (22399-l)

Fájó szívvel emlékezünk január 11-én a székelysárdi

özv. **KOVÁCS REGINÁRA** szül. Novák halálának első évfordulóján. Áldott, szép emléket örökké szívünkben őrizzük. Nyugodjon békében!
Szerető családja. (10287)

MEGEMLÉKEZÉS

Az élet elmúlik, de akit szeretünk, arra életünk végéig könnyes szemmel emlékezünk.

Úgy mentél el, ahogy éltél, csendesen és szerényen, drága lelked, fáradt tested nyugodjon békében!

Fájó szívvel emlékezünk január 7-én szeretett Édesanyámra, özv. **LÁZAR IRMÁRA**, a Iórinfalvi születésű **MUZSNAI IRMA**, halálának első évfordulóján. Akik ismerték, gondoljanak rá kegyelettel!

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Emlékét őrzik: fia, Laci és családja, unokája, Barni és családja, testvére, Domi és családja Los Angelesből.

Nyugodj békében, Anyu! (10257-l)

ELHALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, testvér, nagypapa, rokon, barát,

KILYÉN ISTVÁN

a Készruhágyár volt dolgozója életének 79. évében 2020. december 30-án Budapesten végleg megpihent. Temetésére Budapesten a Fiumei úti sírkertben kerül sor január 21-én 14 órakor.

A gyászoló család. (10293-l)

Fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, testvér,

SIMON MÁRIA

szül. Ursz

2021. január 5-én, életének 80. évében visszatért Teremtőjéhez. Temetése január 9-én, szombaton 11 órakor lesz a Jeddi úti temetőben, katolikus szertartás szerint. Drága emléke szívünkben él.

A gyászoló család. (10321-l)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünk Jung Ildikónak **SÓGORNÓJE** elhunytá alkalmából. Barátnői. (10285-l)

Kegyelettel, szeretettel, tisztelettel emlékezünk január 10-én édesanyánkra, özv. **VARGA IRÉNKÉRE** szül. Miklósi halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szeretted. (10310)

„Elmúlt, mint száz másik pillanat, mégis múlhatatlan, mert szívek őrzik, s nem szavak.”

Fájó szívvel emlékezünk január 8-án édesanyánkra, az udvarfalvi **TOTH MAGDOLNÁRA** halála 20. évfordulóján.

Órök hálával és szeretettel fiai: Tamás és Péter családjukkal. (10253-l)

SC Dürkopp Adler SRL,
Maroszentgyörgy
Agriculatorilor u. 12. sz.

Munkatársat keres minőségellenőri/felelősi munkakörbe

Elvárásaink:

- Műszakirajz-ismeret
- Technikai szakértelem
- Mérési és ellenőrzési eszközök használatának ismerete
- Angol és német nyelv ismerete előnyt jelent
- Hajlandóság két műszakban dolgozni
- Jó kommunikációs készség
- Az adatok elemzése, összeállítása és feldolgozása
- Megbízhatóság, precizitás, felelősségtudat.

Feladatok:

- A gyártásor és a gyártási folyamatban levő darabok folyamatos minőségellenőrzése a nyersanyagok, termékek gyártáskörben, félkész/késztermékek minőségi követelményeinek ellenőrzése
- A nem megfelelő termékek, a minőségi követelményektől való eltérések felismerése, azonosítása, a megfelelőségi jelentés elkészítése
- A technológiai részleggel együttműködve elkészíteni, ellenőrizni és frissíteni a minőségellenőrzési tervet, dokumentációt
- A gyártási folyamatban használt mérőműszerek ellenőrzése és beállítása.

Amit kínálunk:

- Versenyképes fizetés
- Éves teljesítménybónusz
- Képzési programok
- Étkezési jegyek
- Ingyenes szállítás
- Pótszabadság
- Stimuláló multinacionális munkahelyi légkör.

Önéletrajzot és kísérőlevelet a cég székhelyén vagy e-mailen:
office@duerkopp-adler.ro, moldovanm@duerkopp-adler.ro várunk.

További információk a 0265-208-307-es telefonon.

SC Dürkopp Adler SRL,
Maroszentgyörgy
Agriculatorilor u. 12. sz.

Munkatársat keres számvezerlőség-kezelői és hőkezelői állás betöltésére

Amit kérünk:

- Tanulási vágy
- Megbízhatóság, komolyság, rugalmasság
- Szakképzettséggel rendelkezők előnyben részesülnek.

Amit ajánlunk:

- Személyes betanítás
- Biztos, hosszú távú munka
- Vonzó fizetés (egyéni értékelés alapján)
- Ingyenes szállítás, étkezési jegyek
- Stimuláló multinacionális munkahelyi légkör.

Önéletrajzot és kísérőlevelet a cég székhelyére vagy e-mailen:
office@duerkopp-adler.ro, personal@duerkopp-adler.ro várunk.
További információk a 0265-208-307-es telefonon.

Spălătorie și detailing auto

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predsal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

www.radiogaga.ro

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek!

Az MCA Health Care orvosi laboratórium folyamatosan a betegek rendelkezésére áll, és a fokozott biztonsági előírásokat betartva, a COVID-19-járvány idején is elvégzi az egészségügyi biztosítópénztár által megtérített laboratóriumi vizsgálatokat.

Laboratóriumi mintavételre hétfőtől péntekig 7–11 óra között várjuk önöket.

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

Rovar- és rágcsálóirtás – Fertőtlenítés – Növényvédelmi kezelések

ISO 9001
ISO 14001
OHSAS 18001

Az ÖNÖK
kényelméért
és egészségéért!

A Coral Impex Kft. elérhetősége: Marosvásárhely, 1918. December 1. út
261. sz. 3. lakrész. Tel/fax: 0265/256-004;

e-mail: coralmures@coralimpex.ro; www.coralimpex.ro

therezia®

NŐSZEMKÖZT
PÉNTEK 20⁰⁰

ETV ERDÉLYI MAGYAR
TELEVÍZIO